

పుపంచ సాహిత్యం-43

టి.యస్. ఎలియట్ కవిత్వం

T. S. ELIOT POETRY

డాక్టర్ లంకా శివరామప్రసాద్

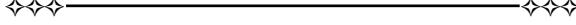
టి.యస్. ఎలియట్ కవిత్వం (T.S. Eliot Poetry)

డాక్టర్ లంకా శివరామప్రసాద్

టి.యస్. ఎలియట్ కవిత్వం
(T.S. Eliot Poetry)

Translated by

Dr. Lanka Siva Rama Prasad

July 2017

All rights reserved

Copyright © 2017

by **Dr. Lanka Siva Rama Prasad**

Head of the Department

Cardiothoracic & Vascular Surgery

Prathima Institute of Medical Sciences

Nagunur Road, Karimnagar - 505 417, Telangana.

Published by:

Dr. Lanka Siva Rama Prasad

Srijana Lokam / Writer's Corner

Prasanthi Hospital

Sivanagar, WARANGAL-506 002,

Telangana, INDIA

Mobile : 8897849442

Email: lankasrprasad@gmail.com

Distributed by-

All leading book centers

Visalandhra Publishing House

Navodaya Publishing House

E-book: www.kinige.com

Price : ₹ **200** \$ **4**

Cover Design & Post Script : **Prakash Pula**

Printed at :

Vasavi Printers

J.P.N. Road, Warangal. Ph : 0870-2426364

This book is presented to...

ఈ రచనకు ఆధార గ్రంథాలు

Master Poems of the English Language
Edited by Oscar Williams

ప్రస్తావన

సాహిత్యంలో నోబుల్ బహుమతిని 1948లో అందుకున్న టి.యస్. ఎలియట్ (T.S. Eliot) కవి, నాటక రచయిత, వ్యాసకర్త.

The Wasteland (మరుభూమి) రచనతో అజరామరమైన కీర్తిని పొందిన ఎలియట్ అమెరికాలో జన్మించినా, ఇంగ్లండ్‌కు వెళ్లి బ్రిటిష్ పౌరసత్వాన్ని తీసుకున్నాడు.

ఈ సంపుటంలోని ప్రతి కవితా ఎలియట్ మేధాసంపత్తిని, కవితా వైదుష్యాన్ని, పాండితీ పటిమను వెల్లడి చేస్తాయి.

ప్రపంచ సాహిత్యంలోని Master Poems ను తెలుగులోకి అనువదించి అందజేస్తున్న ఈ సాహస ప్రయత్నాన్ని సాహితీలోకం ఆదరిస్తుందని సృజనలోకం గాఢంగా విశ్వసిస్తున్నది.

- డాక్టర్ అంకా శివరామప్రసాద్

విషయసూచిక

1. మరుభూమి (The Wasteland) 9
2. బోలు మనుషులు (The Hollow Men)..... 43
3. ఉపవాస దినం (Ash Wednesday (Part) 49
4. నిలబడ్డ కోతి (Sweeney Erect) 51
5. కాథడ్రెల్లో హత్య (Murder in the Cathedral (Part) 54
6. ప్రారంభాలు (Preludes) 57
7. జె ఆల్ఫ్రెడ్ ప్రుఫ్రాక్ ప్రేమగీతం (The love song of J. Alfred prufrock) .. 57
8. మాగీల ప్రయాణం (Journey of the Magi) 66
9. మారినా (Marina) 68

టి.యస్. ఎలియట్

(T.S. Eliot)

థామస్ స్టియార్ట్స్ ఎలియట్ (Thomas Stearns Eliot 26-9-1888 to 4-1-1965) టి.యల్. ఎలియట్ గా ప్రసిద్ధుడు. అమెరికాలో జన్మించినా బ్రిటిష్ కవి, రచయిత, వ్యాసకర్త, నాటక రచయిత, ప్రచురణకర్త, విమర్శకుడిగా పేరు పొందినాడు. ఇరవై శతాబ్దపు కవులలో ముఖ్యుడిగా పరిగణించబడినాడు. ఇరవై అయిదేళ్ల వయసులో ఇంగ్లండ్ కు వచ్చి అక్కడే స్థిరపడి ముప్పై తొమ్మిదవ ఏట అమెరికన్ పౌరసత్వాన్ని వదులుకున్నాడు.

The Love Song of J. Alfred Prufrock (1915) అతడికి తొలుదొల్త పేరు తెచ్చిన కవిత. Modernist Movement లో Master Piece గా పరిగణించబడినది. The Waste Land (1922), The Hollowmen (1925); Ash Wednesday (1930), Four Quartets (1945) కవితలు; Murder in the Cathedral (1935) లాంటి ఏడు నాటికలు అతడికెంతో పేరు తెచ్చినాయి. సాహిత్యంలో నోబెల్ బహుమతిని (1948లో) అందుకున్నాడు.

అక్టోబర్ 1922లో The Waste Land ప్రచురింపబడింది. వ్యంగ్యం, జోస్యంల మధ్య ఊగిసలాడుతూ, అస్పష్టత, క్లిష్టతలతో కూడిన భావుకత ఈ కవితను Modern literature కు 'గీటురాయి' (Touch Stone)గా నిలిపింది. ఈ కవితలోని April is the Cruellest month, I will show you fear in a handful of dust, శాంతి, శాంతి, శాంతిహి; లాంటి వాక్యాలు ఈ కవితను చిరస్మరణీయం చేసినాయి.

The Waste Land ను ఎడారిభూమి, బీడుభూమి, మరుభూమి అనవచ్చు. మృత్యువు గురించిన ప్రస్తావన ముఖ్యంగా ఉన్నది గనుక 'మరుభూమి'గా శీర్షికను ఖాయం చేసినాము.

T.S. ఎలియట్ కాలరేఖ

- 1888 - సెప్టెంబరు 26 - సెయింట్ లూయిస్, మిస్సోరీలో జననం.
తల్లిదండ్రులు - Charlotte, Henry ware Eliot
- 1898 - స్మిత్ అకాడమీ - Saint Louis
- 1905 - మిట్టన్ అకాడమి - మసాచుసెట్స్
- 1906 - 1910 - హార్వర్డ్‌లో The Symbolist Movement in Literature,
Laforgue కవిత్వాన్ని అభ్యసించడం. జార్జి శాంతాయన, ఇర్వింగ్
బాబిట్లు - సహాధ్యాయులు.
- 1910-11 - B.A. M.A. హార్వర్డ్‌లో; 1911 వేసవి కాలంలో The Love
Song of J. Alfred Prufrock రచన.
- 1911-14 - హార్వర్డ్‌లో Philosophy లో Graduation;
F.H. Bradley పై Thesis.
- 1914 - Fellowship కోసం ఇంగ్లాండు వెళ్లినాక Ezra Poundతో పరిచయం.
- 1915 - జూన్ 26న వివియన్ హైగ్‌వుడ్‌తో వివాహం.
(Vivian Haigh-wood); కవితల ప్రచురణ.
- 1916 - Teacher at High gate Junior School
- 1917 - Prufrock other observations ప్రచురణ. Llyods Bankలో
ఉద్యోగం.
- 1919 - Ara Vos prec ప్రచురణ
- 1920 - The Sacred Wood ప్రచురణ
- 1921 - జబ్బుపడి Llyods Bank లో ఉద్యోగం వదిలేసినాడు.
- 1922 - The Waste Land ప్రచురణ Criterion లో.

- 1925 - Poems (1909-1925). The Hollow Men దీనిలోదే. Faber & Gwyer లో ఉద్యోగం.
- 1927 - చర్చి ఆఫ్ ఇంగ్లండ్‌లో చేరిక; బ్రిటిష్ పౌరసత్వం.
- 1928 - For Lancelot Andrews ప్రచురణ.
- 1930 - Ash Wednesday ప్రచురణ
- 1932 - Selected Essays (1917-1932)
- 1933 - Norton Lectures The use of Poetry and the use of Criticism.
- 1934 - The Rock - The Pageant Play - నాటకం
- 1935 - Murder in the Cathedral నాటకం
- 1936 - Collected Poems (1909-1935)
- 1939 - The Family Reunion; The idea of a Christian Society; Lost is the of Criterion.
- 1940 - 42 East Coker, Dry Ravages, Little Godding
- 1947 - Vivian Eliot మరణం
- 1948 - Nobel Prize for Literature
- 1957 - Valerie Fletcher తో వివాహం (జనవరి 10)
An Poetry and Poets ప్రచురణ
- 1958 - The Elder Statesman
- 1963 - The Collected Poems (1909-1962)
- 1965 - జనవరి 4న మరణం

1. మరుభూమి

(The Waste Land)

—నేను నా కళ్లతో చూసాను, క్యుమేలోని సిబిల్ (Sibyl) ఒక కూజాలో
వేలాడుతూ ఉండడం, - పిల్లలు అడిగారు 'సిబెల్, నీకేం కావాలి?' అని; ఆమె
జవాబిచ్చింది - 'నేను చనిపోవాలనుకుంటున్నాను' -

- For Ezra Pound

1

మృతుల ఖననం (The Burial of the Dead)

April is the Cruellest Month,

ఏప్రిల్ అత్యంత క్రూరమైన నెల,
మరుభూమిలో లిలాకలను పుట్టిస్తుంది.

జ్ఞాపకాలను కోరికలతో కలిపి, మందకొడిగా
ఉన్న వేళ్లపై వసంతపు వానజల్లును కురిపిస్తుంది.

శీతాకాలం మనల్ని వెచ్చగా ఉంచింది, నేలను
మరచిపోదగిన మంచుదుప్పటితో కప్పి, ఎండిన

దుంపలకు కాసంత జీవాన్నిచ్చి,

వేసవి కాలం మనల్ని ఆశ్చర్యపరచింది,

స్నార్న్ బెర్గర్ చెరువు మీదుగా, వర్షపు జల్లుతో వచ్చి,

మనం ఆగిపోయాం వరుస స్తంభాల కాలనేడ్ (Colonnade) వద్ద
తరువాత ఎండలో వెళ్లాం హోఫ్ గార్డెన్ (Hofgarten) పార్కుకు
కాఫీతాగి, ఓ గంటసేపు మట్లాడుకున్నాం.

'నేను రష్యన్ అమ్మాయిని కాదు, మాది లిథుయానియా, స్వచ్ఛమైన
జర్మన్ నేను' -మనం కలిసి ఆడుకున్నాం చిన్నపిల్లలుగా ఉన్నప్పుడు
ఆర్చిడ్యూక్ లో ఉండేవాళ్లం. మా కజిన్ నన్ను స్ట్రెట్ లో
తీసుకువెళ్తుంటే భయపడ్డాను నేను - అతడన్నాడు- మేరియా,

మేరీ, పట్టుకో గట్టిగా!, మేం అలా పర్వతాలలోకి వెళ్లిపోయాం.
అక్కడ అంతా స్వేచ్ఛ! రాత్రంతా చదువుతాను నేను.
శీతాకాలంలో దక్షిణ దేశానికి పోతాను.

పట్టుకుని ఉంచేవే వేళ్లు, పెరిగేవే శాఖలు,
ఈ రాళ్ల చెత్త నుంచీ? మానవ కుమారుడా!
నీవు చెప్పలేవు, కనీసం ఊహించలేవు.
నీకు తెలిసిందల్లా విరిగిన దృశ్యాల గుట్టలు, ఎక్కడైతే
మండుటెండలు ప్రజ్వరిల్లుతాయో, ఎండిన చెట్లు నీడనివ్వవో
క్రికెట్లు శబ్దించవు, పొడిరాళ్లలో నీటి శబ్దాలుండవు
ఈ ఎర్రటి శిల కింద ఏదో నీడ ఉన్నది.
(రా, ఈ రక్తవర్ణపు శిలాభాయ కిందకు)
నేను నీకు చూపిస్తాను వేరే విషయాన్ని, ఉదయకాలపు
నీడ నీ వెనుక ఉన్నదానికి భిన్నమైన దానిని, లేదా,
సాయంకాలపు నీడ పైకి లేచి నిన్ను కలుసుకోవాలనుకుంటున్న దానిని.
పిడికెడు దుమ్ములో నీకు చూపిస్తాను భయాన్ని!

I will show you fear in a handful of dust !

-స్వచ్ఛమైన గాలి వీస్తున్నది,
మన మాతృభూమివైపు,
నా ఐరిష్ బాలికా,

ఎక్కడ తిరుగుతున్నావు నీవు?

నీవు ఏడాది క్రితం ఇచ్చినావు హయాసింథ్ పుష్పాలను,
నన్ను వాళ్లన్నారు 'హయాసింథ్ కన్య' అని.

-మరల మేము తిరిగి వచ్చేసరికి, అలస్యంగా, హయాసింథ్
తోట నుంచి, నీ చేతుల నిండా పూలు, తడిచి ఉన్నాయి నీ శిరోజాలు,
మాట్లాడలేకపోయాను నేను, కానరాలేదు చూపు,
నేను బ్రదికీ లేను, చనిపోయా లేను; నాకేమీ తెలియలేదు.

కాంతి హృదయంలోకి చూడగా అంతా నిశ్శబ్దం

ఒంటరి ఖాళీ సముద్రం.

సొసొస్ట్రీన్ మేడమ్, ప్రముఖ జోస్యరాలు (Clairvoyante)

దివ్య శక్తులు గల ఆమెకు మహా చెడ్డ జలుబు చేసింది.

అయినా యూరప్ లోని స్త్రీలందరిలోనూ ఆమె జ్ఞాని,

ఆమె చేతిలో ఓ పేకముక్కల కట్ట - 'ఇదుగో' -

అన్నదామె. 'ఇది నీ కార్డు. నీట మునిగిన ఫొనిషియన్

సైనికుడు (అతడి నేత్రాలు మేలిమి ముత్యాలు, చూడు).

ఈమె బెల్లాడొనా, శిలాకన్య, పరిస్థితులకు రాణి.

ఈ మనిషి అతడి ముగ్గురు సేవకులు; ఇదుగో ఇది చక్రం.

ఇతగాడు ఒంటికన్ను వ్యాపారి; ఇది ఖాళీ కార్డు,

అతడు తన వీపు మీద ఏదో మోసుకుపోతున్నాడు,

నేను దానిని చూడలేనెందుకంటే అది నిషేధించబడింది.

ఉరి తీయబడిన మనిషి కనిపించడం లేదు. కాబట్టి

మృత్యువు నీటి వలన సంభవించవచ్చు, జాగ్రత్త

నేను చూస్తున్నాను గుంపులు గుంపులుగా జనాన్ని, వాళ్లు

ఒక వలయంగా నడుస్తున్నారు. కృతజ్ఞతలు!

నీకు గనక మిసెస్, ఈక్విటోన్ తారసపడితే, నేను

ఆమె జాతక చక్రాన్ని స్వయంగా తెచ్చానని తెలియజేయి,

ఈరోజుల్లో ప్రతి ఒక్కరూ చాలా జాగ్రత్తగా ఉండాలి -

ఇటువంటి విషయాల్లో!

One must be so careful these days.

అవాస్తవ నగరం

శీతాకాలపు సంధ్యా సమయ గోధుమవర్ణపు మంచుపొగ క్రింద

ఓ జన సమూహం లండన్ బ్రిడ్జి పై ప్రవహిస్తున్నారు.

ఎంతమంది అంటే, నేననుకోలేదు మృత్యువు ఇంతమందిని

లేకుండా చేస్తుందని; నిట్టూర్పులు స్వల్పమైనవి గాఢంగా,

ఎగశ్వాస పీలుస్తూ ప్రతిమనిషీ తన దృష్టిని

స్థిరంగా ఉంచుతున్నాడు తన పాదాల ముందు.
 ఆ ప్రవాహం కొండపైకి వెళ్లి ప్రవహించింది
 కింగ్ విలియం వీధిలోకి, అక్కడ సెయింట్ మేరీ వూల్నాత్
 తొమ్మిది కొట్టేసరికి గతించిన శబ్దంతో సమయపాలన చేస్తున్నది
 అక్కడ నాకు తెలిసినవాడనిపించిన ఒకడిని ఆపి అడిగాను.
 'స్టేట్ సన్, 'మైలే'లో నాతోపాటు నీవు ఉన్నావు కదూ ఓడలలో!
 - That corpse you planted last year in your garden
 - క్రితం ఏడాది నీ తోటలో నీవు పాతిపెట్టిన శవం,
 అది మొలకెత్తడం మొదలు బెట్టిందా? ఈ సంవత్సరం
 పూలు పూచేనా? ఈ అకస్మాత్తు మంచు దాని నేలను
 కప్పి అవరోధం కలిగించిందా?

ఓహో, ఆ కుక్కను వదిలేయి. అది మానవుడికి మంచి నేస్తం.
 లేకుంటే అది తన గోళ్లతో మళ్లీ తవ్వడం మొదలెట్టుంది.
 ఆత్మవంచనాపరుడవైన పాఠకుడా, నాలాంటి వాడా, నా సోదరుడా!
 You ! hypocrite lecturer! - man semblable - Mon frere!
 You! hypocrite Reader! my likeness - my brother!

2

చదరంగం (A game of chess)

ఆమె కూర్చున్న కుర్చీ, మెరుగుదిద్దిన సింహాసనంలా
 మెరుస్తున్నది చలువరాతిపై, ద్రాక్ష గుత్తులు, తీగెల
 చిత్రాలతో కూడిన ఫలకాలపై అద్దాలు పొదగబడినవి.
 వాటిలోంచి ఓ స్వర్ణ మన్మథుడు తొంగి చూస్తున్నాడు.
 (అతడి రెక్కల వెనుక నుంచి ఎవరో అతడి కన్నులు మూస్తున్నారు.)
 ఏడు శాఖల కాండెలాబ్రా జ్వాలలు రెట్టింపై,
 బల్లపైని కాంతిని పరావర్తనం చేస్తూండగా
 ఆమె ఆభరణాల మెరుపు ఆ కాంతిని కలుసుకుంటూ

శాటిన్ పెట్టెల నుండి ఉధృతంగా ప్రవహిస్తున్నది
 దంతపు సీసాలు, రంగురంగుల గాజు సీసాల మూతలు తీయబడి
 వాటిలోని నూతన వింత సువాసన ద్రవ్యాలు, పొడులు,
 లేపనాలు, ద్రవాలు - కలత చెందించి, కలవరపరచి,
 ముంచినాయి ప్రూణశక్తిని. కిటికీలోంచి
 వచ్చిన స్వచ్ఛమైన గాలితో కలిసి అవి పైకెగసి
 కొవ్వొత్తి దీర్ఘ జ్వాలలను బలోపేతం చేసి లావెక్కిస్తున్నాయి.
 వాటి పొగలతో గది పైకప్పును నింపి, అక్కడి
 అలంకరణలతో పోటీ పడుతున్నవి.
 సముద్రపు అడవి కొయ్యలను రాగి తాపడం చేయబడగా
 అవి ఆకుపచ్చ నారింజరంగులో జ్వలిస్తున్నవి. వాటి
 చుట్టూరూ రంగురంగుల శిలల ప్రేములు, ఆ విషాదపు
 వెలుగులో ఈదుతున్న డాల్ఫిన్ శిల్పం
 పైన ఒక పురాతన వస్త్రం, స్త్రీలు కప్పుకునేది
 కిటికీలోంచి ఓ సిల్వన్ దృశ్యం కానవస్తున్నట్లు
 అనాగరిక ప్రభువు వెంటపడగా, ఫిలోమెలా
 గత్యంతరం లేని పరిస్థితుల్లో నైటింగేల్ గా రూపాంతరం చెందడం
 ఎడారి మొత్తాన్ని తన ఆగని స్వరంతో నింపి
 ఆమె అరుస్తూనే ఉన్నది, ప్రపంచం వెదుకుతూనే ఉన్నది.
 మలినమైన చెవులకు 'జగ్, జగ్' శబ్దాలు అవి.
 కాలపు వాడిపోయిన ఖండిత కాండాలు
 అవన్నీ గోడలపైన చెప్పబడినాయి, తీక్షణరూపాలు
 తొంగి చూస్తున్నాయి, తొంగి చూస్తూ, మూసిఉన్న గదిని
 మరింత నిశ్శబ్దంగా మార్చినాయి; మెట్లపైని అడుగుల చప్పుడు
 నెగడు వెలుగులో, దువ్వెన కింద, ఆమె శిరోజాలు
 జ్వలిస్తున్న అంశాల్లా విస్తరించగా, పదాలై ప్రకాశించి
 అనాగరికంగా నిశ్చలమవుతాయి.

-‘నా నరాలు అదుపులో లేవీ రాత్రి! ఏం బాలేదు, నాతో ఉండిపో’
‘నాతో మాట్లాడు, ఎందుకు నాతో మాట్లాడవు, మాట్లాడు!’-
‘ఏమిటాలోచిస్తున్నావు? ఏమిటా ఆలోచన? ఏమిటిది?’-
‘నాకెప్పటికీ తెలీదు నీవేమాలోచిస్తున్నావో, ఆలోచించు’

‘నేననుకుంటున్నా మనం ఉన్నది ఎలుకల సందులోనని’
ఎక్కడైతే చచ్చినవాళ్లు తమ ఎముకలను కోల్పోతారో అక్కడ’-

ఏమిటా శబ్దం?

తలుపు కిందుగా గాలి!

ఏమిటా శబ్దమిప్పుడు? ఏం చేస్తున్నదా గాలి?

ఏమీ లేదు, ఏమీ లేదు,

ఏదోహటి చేసేయి.

నీకేమీ తెలియదా? ఏమీ కనిపించదా? నీకు గుర్తు వస్తున్నదా?
‘ఏమీలేదు?’

నాకు గుర్తే!

ఆ ముత్యాలు ఒకప్పుడతడి నేత్రాలు

‘నీవు బతికున్నావా, లేదా? నీ బుర్రలో ఏమీలేదా?’

అయితే

ఓ ఓ ఓ ఓ ఆ షేక్స్పియర్ చింపిరి వస్త్రం

ఎంత లావణ్యం!

ఎంత తెలివి!

నేనిప్పుడేం చేయాలి? నేనేం చేయాలి?

ఉన్నపళంగా బయటకు పరిగెత్తి, నడవాలి వీధిలో!

‘నా జుట్టు దించుకుని, తల దించుకుని, సరే, మనమేం చేస్తున్నాం రేపు?’-

‘మనమెప్పుడైనా ఏం చేసాం?’

పది గంటలకల్లా వేడినీళ్లు-

వర్షం కురిస్తే, మూసిన కార్లో నాలుగు గంటలకు

మనం ఆడదాము చదరంగం.

కనురెప్పలు లేని కళ్లను ఒత్తుకుంటూ, తలుపు తట్టిన శబ్దానికై ఎదురుచూస్తూ.

విల్ భర్త సైన్యం నుంచి పంపివేయబడినాక, నేనన్నాను-

నేనేమీ మాటలు నమలలేదు- నేనన్నాను ఆమెతో స్వయంగా

-‘త్వరగా కానీయండి దయ యుంచి, సమయం కావస్తోంది’-

HURRY UP PLEASE, ITS TIME

ఇప్పుడు వస్తున్నాడు ఆల్బర్ట్, నీవుండాలి కాస్త తెలివిగా

అతడు తెలుసుకోవాలనుకుంటాడు అతడు నీకిచ్చిన డబ్బు ఏమైందని

నీకు కొన్ని దంతాలు తెచ్చుకొమ్మని, అతడు ఇచ్చాడు,

నేనప్పుడున్నానక్కడ; ఆ దంతాలు పీకించి వేయి

మంచి పెట్టుడుపళ్లు కొనుక్కో అతడన్నాడు- ‘ప్రమాణపూర్తిగా,

నీవంక నేను చూడలేకున్నాను’- ‘నేనుకూడా అంతే!’ -అన్నాన్నేను.

ఆల్బర్ట్ గురించి ఆలోచించు, పాపం, నాలుగేళ్లు సైన్యంలో ఉన్నాడు

మంచిగా కాలక్షేపం చేయాలనుకుంటున్నాడు, అతడికి కావాల్సింది

నీవివ్వకపోతే, ఇచ్చేవాళ్లు చాలా మంది ఉన్నారు’ అన్నాను నేను.

‘అవునా, ఉన్నారా!’ అన్నదామె; ‘అటువంటిదే’ -అన్నాను నేను.

‘అలా అయితే ఎవరికి కృతజ్ఞతలు తెలుపుకోవాలో నాకు తెలుసు’

-అన్నదామె, నావేపు సూటిగా చూస్తూ!

-‘త్వరగా కానీయండి దయయుంచి, సమయం కావస్తోంది’-

HURRY UP PLEASE, ITS TIME

‘నీకు నచ్చకపోతే నీవు ముందుకుపోలేవు’ -అన్నాన్నేను.

‘నీకు కుదరకపోతే ఇతరులు అందిపుచ్చుకుంటారు.

ఆల్బర్ట్ వెళ్లిపోయాడంటే, అది చెప్పకపోవడం వలన కాదు

సిగ్గుపడాలి నీవు’ అన్నాను నేను - మరీ ఇంత పురాతనంగా కనబడడానికి

(ఆమెకు ముప్పై ఒక్క ఏళ్లే ఇంతా చేసి)

‘నేనేం చేయలేను’ -అన్నదామె, ముఖాన్ని ఇంత పొడుగు చేస్తూ

‘నేను పిల్లు వాడాను. దానిని పోగొట్టుకోడానికి’ -అన్నదామె.

అప్పటికే ఆమెకు అయిదుగురు పిల్లలు. చిన్న జార్జి

పుటకప్పుడు చావబోయి బతికింది.

ఔషధ విక్రేత అన్నాడు ఏమీ కాదని. కాని

అప్పటి నుంచి నేనేనాడూ మునుపటిలా లేను.

‘నీవు మూర్ఖురాలివి ఖచ్చితంగా’ -అన్నాన్నేను.

‘అల్బర్ట్ నిన్ను ఒంటరిగా వదలకపోతే ఏమయ్యుండేది?’

-అన్నాను నేను. - ‘పెళ్లిచేసుకునేది పిల్లల్ని కనడానికే కదా!’

-‘త్వరగా కానీయండి, దయయుంచి, సమయం కావస్తోంది’

HURRY UP PLEASE, ITS TIME

ఆ ఆదివారం అల్బర్ట్ ఇంట్లోనే ఉన్నాడు, వాళ్లు ఆడినారు.

హాట్గామ్మన్ (Hot gammon), నన్ను డిన్నర్కు పిలిచారు.

వేడి వేడిగా ఉన్నప్పుడే ఆనందించాలని’-

త్వరగా, త్వరగా కానీయండి దయయుంచి, సమయం కావస్తోంది.

HURRY UP PLEASE, ITS TIME

HURRY UP PLEASE, ITS TIME

శుభరాత్రి బీల్, Good Night Lou, గుడ్నైట్ ‘మే’, గుడ్నైట్!

టా, టా, గుడ్నైట్, గుడ్నైట్!

గుడ్నైట్, లేడీస్, గుడ్నైట్, Sweet ladies, Good night

Good night.

3

అగ్ని సంభాషణ (The Fire Sermon)

నదీ గుడారం విచ్చిన్నమైంది. పత్రపు చివరి వేళ్లు

తడి ఒడ్డును పట్టుకుని మునిగినాయి మట్టిలోకి.

వినబడకుండానే గాలి గోధుమవర్ణ భూమిని దాటింది.

అప్పర కన్యలు నిప్రమించినారు!

మధుర థేమ్స్ నదీ ప్రవాహమా,

నా పాట ముగిసేంతవరకూ మెల్లగా ప్రవహించుమా!

నదిలో లేవు ఖాళీసీసాలు, శాండ్విచ్ కాగితాలు

సిల్కు జేబు రుమాలలు, కార్డ్ బోర్డు పెట్టెలు
సిగరెట్టు ముక్కలు, ఇంకా అటువంటివేమైనా
వేసవి రాత్రికి గుర్తులు.

అప్పర కన్యలు నిష్క్రమించినారు, వారి స్నేహితులు
పట్టణ నిర్దేశకుల జులాయికుమారులతో,
చిరునామా ఏదీ ఇవ్వబడలేదు.

లెమాన్ జలాల దగ్గర కూర్చుని దుఃఖించాను నేను
మధుర థేమ్స్ నదీ ప్రవాహమా

నా పాట ముగిసేంతవరకూ మెల్లగా ప్రవహించుమా,
మధుర థేమ్స్ నదీ ప్రవాహమా, మెల్లగా ప్రవహించుమా,
నేను ఎలుగెత్తి పాడలేను, దీర్ఘంగానూ పాడలేను.

కాని నేను విన్నాను నా వెనక శీతల విస్ఫోటనం
ఎముకల చప్పుళ్లు, చెవుల నుండి చెవులకు వ్యాపించే నవ్వులు
పచ్చటి పచ్చిక మధ్యలో మృదువుగా ఎలుక పోతూ
తన జిగట పొట్టను నదీతీరం మీద లాగుతున్నది.
నేను చేపలు పడ్తున్నానానా మందకొడి కాలువలోన
శీతాకాలం సాయంకాలం గ్యాస్ మావుస్ వెనకాల
రాజుగారి గురించి ఆలోచిస్తూ, నా సోదరుడి
వినాశం, అంతకు ముందు నా తండ్రి మరణం
తెల్లటి శవాలు నగ్నంగా దిగువ చిత్తడి నేలలపై
ఎముకలు గుట్టలుగా ఇంకా దిగువన పొడి గదుల్లో,
ఎలుక పాదాలు కదుల్తుంటే గిలకల చప్పుడు,
ఏడాది తరువాత ఏడాది, వింటున్నాను, నా వెనక
ప్రతిసారీ కాలం గడిచినకొద్దీ, మోటార్ల హారన్ల చప్పుళ్ళు
అవి తీసుకురావాలి వసంతకాలంలో,
స్వీనీని మిసెస్ ఫోర్టర్ దగ్గరకు.
వెన్నెల కురిసింది ప్రకాశవంతంగా

మిసెస్ పోర్టర్ పై, ఆమె కూతురి పై కూడా.

వాళ్లు వాళ్ల పాదాలను సోడానీళ్లతో కడిగినారు.

"And those children's voices singing in the dome"

"ఆ చిన్నపిల్లల స్వరాలు, గోపురంలో పాడుతున్నట్లు"

ట్విట్, ట్విట్, ట్విట్,

జగ్, జగ్, జగ్, జగ్, జగ్, జగ్

మొరటుగా బలవంతపెట్టినట్లు

టెరెయు - గట్టిగా

అవాస్తవ నగరం (Unreal City)

ఓ శీతాకాలపు మధ్యాహ్నం గోధుమరంగు పొగమంచు

దిగువన, స్మిర్నా వ్యాపారి మిస్టర్ యూజినైడిస్

గడ్డం గీసుకోడు, జేబునిండా కరంటు ద్రాక్షపండ్లు

లండన్ కు చెందినవాడు, అన్ని ధృవీకరణ పత్రాలున్నవాడు.

వాడుక ఫ్రెంచిభాషలో ఆహ్వానించినాడు.

కానన్ స్ట్రీట్ హోటల్ లో మధ్యాహ్నం భోజనానికి,

మెట్రోపొలిలో వారాంతం గడపడానికి.

సూర్యాస్తమయ Violet hour సమయానికి

కళ్లూ, నడుమూ పనిచేసే బల్ల నుంచి, పైకి చూసే వేళకు

మానవయంత్రం, ఓ వేచి ఉన్న టాక్సీలా కొట్టుకుంటున్నప్పుడు

నేను టిరెషియాస్ (Tiresias) ను, గుడ్డివాడినే కాని

రెండు జీవితాల మధ్య కొట్టుకులాడుతున్నాను.

ముడతలు పడిన స్త్రీ వక్షోజాలున్న ముసలివాడిలా,

చూడవచ్చు ఈ ఊదారంగు సాయంకాలం సమయాన

ఇంటికి దారితీసే ఈ సాయం వేళల

నావికుడు సముద్రం నుంచి ఇంటికి వచ్చేప్పుడు

టైపిస్టుకు తేనీటి సమయాన, ఆమె ఇంటికి

వచ్చి, ఇల్లు సర్ది, దీపాలు, నెగడు వెలిగించి
 ఆహారాన్ని డబ్బాలలో సర్దినది.
 కిటికీలో, ఎండకు పెట్టిన ఆమె సరంజామాకు
 సూర్యుడి ఆఖరి కిరణాలు తగుల్తున్నప్పుడు
 ఆమె 'దివాన్'పై కుప్ప పోసిన వస్తువులు,
 (అదే ఆమెకు రాత్రిపూట శయ్య కూడా)
 -స్టాకింగులు, స్లిప్పర్లు, కామిసొల్స్, స్టేలు)
 నేను టీరెషియాస్ను, ముడతలు నిండిన వృద్ధుడిని
 ఈ దృశ్యాన్ని గ్రహించాను, మిగతాది జోస్యం చెబున్నాను-
 -'నేనూ ఎదురు చూస్తున్నాను రావాల్సిన అతిథి కోసం-
 అతడో యువకుడు. ఎర్రగా పచ్చిపుండులా ఉంటాడు.
 చిన్న గృహోద్యోగికి గుమాస్తా వచ్చినాడు, చూపులో ధైర్యం
 దిగువ తరగతివాడే కాని ఏదో భరోసా ఉన్నవాడు,
 బ్రాడ్ ఫోర్డ్ మిలియనీరు తలపై ఉన్న సిల్కుటోపీలా;
 'సమయం ఇప్పుడు అనుకూలమైనది' అనుకున్నాడతడు,
 భోజనం అయిపోయింది, ఆమెకు విసుగెత్తింది,
 అలిసిపోయింది; లాలనలు, బుజ్జగింపులతో అతడు చేసిన
 ఆమెను అలరించే ప్రయత్నాలు తిరస్కరించబడలేదు, వద్దనుకున్నా!
 ఉత్సాహంతో ఎర్రబడి అతడు దాడికి దిగినాడు.
 శోధించే హస్తాలకు ఎటువంటి రక్షణ అడ్డురాలేదు.
 అతడి అహంకారానికి ఎటువంటి స్పందనా లేదు.
 దానికి స్వాగతమిచ్చింది నిర్లిప్తత.
 (నేను టీరెషియాస్ను, ఇవన్నీ అనుభవించాను-
 ఈ దివాను, శయ్యపై పడుకున్నట్లే
 డెబెస్ లో గోడపక్కన కూర్చుని
 మృతులలో అల్పుల మధ్య తిరిగాను.)
 ఇచ్చినాడతడు ఆఖరి రక్షణ ముద్దును, పనైపోయాక
 తడుముకుంటూ తనదారి వెదుక్కున్నాడు,

దీపాలు వెలగని మెట్లు మీదగా!

ఆమె తిరుగుతుంది పక్కకు, ఒక్కక్షణం చూస్తుంది
కిటికీ అద్దాలలోకి, తన ప్రియుడు నిఘ్రమించాడన్న
విషయం ఆమె గమనించనేలేదు.

ఆమె మెదడు అవకాశమిస్తుంది సగం తయారైన
ఆలోచన పోవడానికి- “అయిపోయిందిగా, సంతోషం,
హమ్మయ్య, ఆ పని అయిపోయింది” -అందమైన యువతి
తనను తాను మోసం చేయదల్చుకుని గదిలో అటూ ఇటూ పచార్లు
చేస్తున్నది. ఒంటరిగా; ఆమె తన శిరోజాలను
అసంకల్పితంగా దువ్వి, గ్రామ్ ఫోనుపై రికార్డును పెట్టింది.

‘ఈ సంగీతం నీళ్లపైన నా పక్కన పాకుతున్నది’-
తీరాన, విక్టోరియా రాణి వీధిలో,
ఓ పట్టణమా, పట్టణమా! నేను కొన్నిసార్లు
వింటుంటాను దిగువ థేమ్స్ వీధిలోని పబ్లిక్ బార్లో
మాండొలిన్ వాయిద్యపు వినసొంపైన కూనిరాగాల్ని,
చటచటమని చప్పుడులను, వదరుబోతు మాటల్ని,
జాలర్లు గుమికూడే మధ్యాహ్న సమయాన, ఎక్కడైతే
అమోనియన్ మాగ్నస్ (Magnus Martyr) మృతవీరుడు
అద్భుతమైన తెలుపు, బంగారు కాంతులతో ప్రకాశిస్తాడు అక్కడ.

నది చెమటలు కక్కుతుంది,
నూనె, తారుబంకను,
పెద్ద పడవలు, బార్డ్లు కొట్టుకుపోతున్నాయి
వెనక్కి తిరిగిన అలలతో,
ఎర్రటి తెరచాప పడవలు
ఎదురు గాలికి వెడల్పుగా
పట్టెలపై ఊగులాడుతున్నాయి,
పెద్ద పడవలు కడుగుతున్నాయి,

తేలియాడున్న దుంగలను;
గ్రీన్ విచ్ దిగువన చేరుతున్నాయి
కుక్కల ద్వీపాన్ని
వియాలాలా లియా
వాల్లాలా లియాలాలా

ఎలిజబెత్, లీసెప్టర్
తెడ్లు పడవపై
ఓడ వెనకభాగం తయారుగానే ఉంది.
పూతపూసిన గవ్వ
తెలుపు, బంగారు రంగు
వేగంగా వచ్చిన ప్రవాహం
రెండు తీరాలను అలల్లో నింపింది
నైఋతిగాలి
ప్రవాహం దిగువకు లాక్కుపోయింది.
గంటల గణగణ మోత
శ్వేత బురుజులు
వియాలాలా లియా
వాల్లాలా లియాలాలా

ట్రామ్ కార్లు, దుమ్ముకొట్టుకున్న వీధులు
హైబరీ విసుగుపుడుతుంది, రిఫ్ మండ్, క్యూ
నన్ను వదిలేసాయి, రిఫ్ మండ్ లో
నేను నా మోకాళ్లను సన్నని పడవపై పైకెత్తాను.

నా పాదాలు మూర్ గేటు, నా హృదయమున్నది
నా పాదాల కింద; పన్నెపోయినాక
అతడు ఏడ్చినాడు. మరల కొత్తగా మొదలెత్తానన్నాడు.
నేనేమీ వ్యాఖ్యానించలేదు, నేను దేనిని నిందించాలి?

“మార్గరెట్ ఇసుక తీరాలలో
నేను కలువ గలుగుతాను
శూన్యాన్ని శూన్యంతో
మురికి చేతుల విరిగిన గోళ్లతో
నా ప్రజలు, వినయశీలురు
దేనినీ ఆశించరు”-
లాలా

అప్పుడు నేను వచ్చాను కార్దేజికి
జ్వలనం, జ్వలనం, జ్వలనం, జ్వలనం
ఓ ప్రభూ, నన్ను పెరికివేయి నీవు!
పెరికివేసే ప్రభువా!
"O Lord thou Pluckest"
జ్వలిస్తున్నది (Burning) హృదయం!

4

నీటి వలన మృత్యువు (Death by Water)

ఫొనిషియన్ ఫ్లెబాస్, పక్షం కింద మరణించాడు.
సముద్రపు గల్ పక్షుల కేకల్ని మరచిపోయి
లోతైన సముద్రం ఉప్పొంగింది, లాభం, నష్టం.
సముద్రంలో కదిలే ప్రవాహం
గుసగుసలతో అతడి ఎముకల్ని కదిలించింది.
అతడి పైకెగసి పడినాక
అతడు జీవన దశలను యవ్వనాన్ని గడచినాడు.
సుడిగుండంలోకి ప్రవేశించిన
జెంట్లైల్ కాని యూదుడు కాని
ఓ, నీవే ఆ చక్రాన్ని తిప్పేవాడా, చూడు గాలి వీస్తున్న వేపు
ఫ్లెబాస్ను తలచుకో, అతడూ నీలాగా అందంగా, పొడుగ్గా ఉండేవాడు.

ఉరుము చెప్పిన మాట (What the Thunder said)

చెమట ముఖాలపై టార్చిలైటు ఎరుపు తరువాత,
వనాలలో మంచునిశ్శబ్దం తరువాత,
రాత్రి ప్రదేశాలలోని బాధ తరువాత,
కేకలు, అరుపులు

జైలు, భవనాలు, ప్రతిధ్వనులు
సుదూర పర్వతాలలో వసంతపు ఉరుములు
అప్పుడు బతికున్నవాడు ఇప్పుడు మరణించి ఉన్నాడు
బతికున్న మనం ఇప్పుడు చస్తున్నాం
కొద్దిపాటి సహనంతో.

ఇక్కడ నీళ్లు లేవు, అన్నీ రాళ్లే
రాళ్లు, లేని నీళ్లు, ఇసుక దారులు
దారి మలుపులు తిరుగుతూ కొండల మధ్యకు,
శిలల పర్వతాలు నీళ్లులేని కొండలు,
నీళ్లుంటే అక్కడ ఆగి, తాగాలి మనం
రాళ్లమధ్య ఆగలేము, ఆలోచించలేము
చెమట పొడిగా ఉన్నది, పాదాలు ఇసుకలో ఉన్నాయి.
రాళ్ల మధ్య నీళ్లే ఉండి ఉంటే
చచ్చిన పర్వతాల నోటిలో పుచ్చిన దంతాలు ఉమియలేవు
ఇక్కడ ఎవరూ నిలబడలేరు, పడుకోలేరు, కూర్చోలేరు.
ఆ కొండలలో, పర్వతాలలో కనీసం నిశ్శబ్దం కూడా లేదు.
వర్షం లేని పొడి వంధ్యపు ఉరుము
ఆ కొండల లోపల ఏకాంతమూ లేదు
ఎర్రటి వ్యాకులపు ముఖాలు నసుగుతూ, గుర్రుగుర్రుమంటూ
మట్టిపెళ్లలు పగిలిన ఇళ్ల తలుపులున్నవి
అక్కడ నీళ్లుండి ఉంటే

రాళ్లు లేవు.

అక్కడ రాళ్లుండి,

నీళ్లు కూడా ఉండి,

నీళ్లు

ఒక ఊటబావి, జలధార,

రాళ్ల మధ్య జలాశయం,

ఒక్క నీళ్ల శబ్దమే వినిపిస్తుంటే,

సికాడా కీచురాళ్ల శబ్దం కాదు

ఎండుగడ్డి గానం కాదు

రాళ్లపై నీళ్లు పడుతున్న శబ్దం

హెర్మిట్ డ్రాప్-పికిలిపిట్ట, శంకువుక్షాలపై చేస్తున్న గానం

డ్రీప్ డ్రాప్ డ్రీప్ డ్రాప్ డ్రాప్ డ్రాప్ డ్రాప్

అయితే అక్కడ నీళ్లు లేవు.

ఎవరా మూడోవ్యక్తి ఎప్పుడూ నీతో నడుస్తాడు?

నేను లెక్కబెట్టినప్పుడు మనమిద్దరమే కదా ఉన్నది.

అయితే నేను ఆ తెల్లదారికి ఎగువగా చూస్తున్నప్పుడు

నేను గమనించాను ఎవరో నీ పక్కన నడవడం ఎల్లప్పుడూ.

గోధుమరంగు అంగీ శిరస్సుపై ముసుగులా,

నాకు తెలియదు, ఆ రూపం స్త్రీయా, పురుషుడా.

మరి, ఎవరది నీ పక్కనే ఉన్నది?

గాలిలో ఎగువన వినిపించే ఆ ధ్వని ఏమిటి?

గుసగుసగా, తల్లి దుఃఖమా!

ఎవరా గుంపు ముసుగుల్లో మూగుతున్నది?

అంతులేని మైదానాల్లో నెర్రెల నేలలో పడి లేస్తున్నది?

బల్లపరుపు నింగి అంచుతో చుట్టబడి

ఏ పట్టణమది? ఆ కొండలపైన

పగుళ్లు, మార్పులు, విస్ఫోటనాలు ఊదారంగు గాలిలో

కూలిపోతున్న బురుజులూ, కోటలూ
జెరూసలేం, ఎథెనా, అలెగ్జాండ్రీయా
వియన్నా, లండన్
అవాస్తవం.

ఓ మహిళ తన పొడుగాటి నల్లటి శిరోజాలను
గట్టిగా లాగి, వాటిని తీగెలుగా పలికించింది సంగీతాన్ని.
పసిపాపల ముఖాలతో గబ్బిలాలూ ఆ ఊదాకాంతిలో
ఈలలు వేసాయి, రెక్కలు టపటపలాడించాయి.
ఓ నల్లటి గోడ దిగువకు తలలు దించుకుని పాకినాయి
తలకిందులుగా వేలాడుతున్నాయి బురుజులు
జ్ఞాపకాల గంటలు మ్రోగాయి, సమయాన్ని సూచించేవని
అలసిపోయిన బావుల్నుంచి, ఖాళీ కుండల్నుంచి
ఏవేవో గొంతులు పాటలు పాడుతున్నాయి.

పర్వతాల మధ్య ఈ పాడైపోయిన రంధ్రపు జాగాలో
పలచటి వెన్నెలలో పచ్చగడ్డి పాడుతున్నది
బోర్లాపడిన సమాధులపై, చాపెల్ చుట్టుపక్కల
అది ఖాళీ ఛాపెల్, గాలి మాత్రం తిరుగాడుతున్నదచట
దానికి కిటికీలు లేవు; తలుపు ఊగుతున్నది.
ఎండిన ఎముకలు ఎవరికీ హాని చేయవు.
ఎత్తైన చెట్టు చివర ఓ కోడిపుంజు కూర్చుని ఉన్నది
కొక్కొరికొ కొక్కొరికొ
ఒక్కక్షణం విద్యుల్లతా కాంతి, ఉక్కబోసినట్లు,
గాలి తెచ్చింది వర్షాన్ని.

గంగానది మునిగిపోయింది, వాడిపోయిన
ఆకులు ఎదురుచూసాయి వర్షానికై
నల్లటి మేఘాలు గుమికూడినాయి సుదూర హిమవత్పర్వతాలపై

అడవి వంగినది గూనిలా నిశ్శబ్దంలో-

అప్పుడు మాట్లాడింది ఉరుము-

‘ద’

దత్త! మనమేమిచ్చాం?

నా స్నేహితుడా, రక్తం వణికిస్తున్నది నా హృదయాన్ని.

ఓ క్షణపు లొంగుబాటు ఆ అసమాన ధైర్యం

దానిని ఏ వివేకపు యుగమూ వెనక్కి తీసుకురాలేదు.

దీనితో, దీనివలనే మన ఉనికి

మన మరణ చరిత్రలో ఇది వ్రాసివుండదు,

లేక, మనకుపయోగపడే సాలెపురుగు జ్ఞాపకాలలోనూ,

లేక, బక్క న్యాయవాది పగలగొట్టిన ముద్రలున్న కవర్లలోనూ

మన ఖాళీ గదుల్లో...

ద

దయాధ్వమ్, నేను ఆ రహస్యాన్ని విన్నాను

ఆ తాళపు చెవి తలుపును తెరిచింది ఒకసారి

ఒకే ఒకసారి, మనం తాళంచెవి గురించి ఆలోచిస్తాం

ప్రతి ఒక్కరూ జైలులో ఆలోచిస్తారు తాళంచెవి గురించి,

ప్రతి ఒక్కరూ జైలు గురించి నమ్మబలుకుతారు

రాత్రిపూట, గాలిపుకార్లు

ఒక్కక్షణం బ్రతికిస్తాయి విరిగిన ‘కొరియోలానస్’ను.

ద

దమ్యత! పడవ ప్రతిస్పందించింది.

అనందంగా, హస్త నైపుణ్యమున్నవాడిని తెరచాప, తెడ్లతో

సముద్రం ప్రశాంతంగా ఉన్నది, నీ హృదయం

ప్రతిస్పందించవచ్చు, సంతోషంగా, ఆహ్వానించబడినప్పుడు

వినయంగా, హస్తాలను నియంత్రిస్తూ-

నేను తీరాన కూర్చున్నాను
 చేపలు పడ్డూ, నా వెనుక పొడిబారిన మైదానం
 నా మైదానాల్ని కనీసం ఒక క్రమంలో ఉంచగలనా?
 లండన్ బ్రిడ్జి కూలిపోతున్నది, కూలిపోతున్నది, కూలిపోతున్నది.
 London Bridge is falling down, falling down, falling down.

-‘అతడు అప్పుడు దాగినాడు మార్పు కోసం జ్వలించే అగ్నిలో
 నేనెప్పుడు కాగలను ఆ చక్కటి పక్షి ‘స్వాలో’

ఓ స్వాలో! స్వాలో!

శిథిలమైన బురుజులోని ఎక్విటైన్ యువరాజు’-

ఈ శకలాలను నేను దాచుకున్నాను,

అడ్డుగా నా శిథిలాలకు.

అవి నీకెలా సరిపోతాయి.

మరలా ఉన్నట్లుడైనాడు హీరోనిమో!

దత్త! దయాధ్వం! దమ్యత!

Give! Sympathise! Control!

శాంతిః శాంతిః శాంతిః

T.S. Eliot థామస్ స్టైర్స్ ఎలియట్ 1922లో మొదట తన సాహిత్య పత్రిక criterion లో తరువాత Dial లో ప్రచురించగానే ఈ దీర్ఘకవిత ఎందరో ప్రశంసల నందుకున్నది. Modernist సాహిత్యంలో ముఖ్య కవితగా కీర్తిని సంపాదించుకున్నది. చరిత్ర, మతం, పురాణాలు, అనేక కవుల కావ్యాలలోని వాక్యాలు, ముఖ్యంగా ఉపనిషత్ శ్లోకాలను ఉటంకించడంతో ఈ కవిత ప్రత్యేకతను సంతరించుకున్నది.

చాలామంది విమర్శకులు కవి కావాలనే ఈ కవితను అస్పష్టంగా ఉంచినాడని విమర్శించినారు. కొందరు ఈ కవితను, తొలి ప్రపంచ యుద్ధానంతరం పతనమైన యూరప్ వ్యవస్థను చూసి ‘ఎలియట్’ పడిన ఆవేదనగా భావించినారు.

A type of Holy Grail Legend గా, Miss Jessie L. Weston's - from ritual to romance (1920); Sir James G. Fraser's - The Golden Bough - A study in

magic and Religion (1890) పుస్తకాలలోని అంశాల ఆధారంగా ఈ కవిత వ్రాసినట్లు ఎలియట్ చెప్పుకున్నాడు.

అతడి భార్య Vivian; స్నేహితుడు Ezra Pound ఇద్దరూ కలిసి 800 వాక్యాల కవితను 433-434 వాక్యాల ప్రస్తుత కవితగా ఎడిట్ చేసినారు.

అయిదు భాగాలుగా ఉన్న ఈ కవితలో

1. The Burial of the Dead
2. A game of Chess
3. The Fire Sermon
4. Death by the Water
5. What the thunder said

వరుసగా Earth, Air, Fire, Water, Sky కు చిహ్నాలుగా కనిపిస్తాయి. చివర్లో కనిపించే దత్త, దయాధ్వమ్, దమ్యత (Give, Sympathise, Control వివరణ, శాంతి: శాంతి: శాంతి: తో ముగియడం కవికి ఉపనిషత్తులపై ఉన్న అభిమానాన్ని, జ్ఞానాన్ని తెలియజేస్తాయి.

1) **The Burial of the Dead (మృతుల ఖననం)** : అమెరికా, ఇంగ్లండ్లు (Allied forces) ఒకపక్క, రెండోవేపు జర్మనీ తొలి ప్రపంచ యుద్ధానంతర పరిణామాలను తన జీవితంలోని ఘట్టాలతో కలుపుతూ, యుద్ధంలో మరణించిన సైనికులతో నిండిన మరుభూమి గురించి వర్ణిస్తున్నాడు. 'April is the Cruellest month' అని మొదలయ్యే ఈ దీర్ఘకవిత Chaucer వ్రాసిన The Canterbury tales - Prologue నుంచి తీసుకున్న వాక్యం - 'చాసర్' ఏప్రిల్ మాసం గురించి ఆశావహుడిగా ఉండగా ఎలియట్-ఏప్రిల్ నెలను క్రూరమైన నెలగా అభివర్ణిస్తున్నాడు.

అమెరికాలో పుట్టి బ్రిటన్ వాసిగా మారిన ఎలియట్ తన కవితను జర్మనీలో మొదలెట్టున్నాడు తొలి ప్రపంచ యుద్ధ కాలపు దారుణాలు, మృత్యు విన్యాసం దాదాపు తొమ్మిది మిలియన్ల మంది సైనికులు, ఒకరిపై ఒకరికి ఏమాత్రం కక్షలేని యువకులు, రాజకీయ కారణాల వలన మృత్యు సన్నిధిలోకి పోవడాన్ని కవి వర్ణించినాడు.

Summer surprised us, Coming over the starnbergersee - స్టార్న్ బర్గర్ చెరువు మ్యూనిక్ నగరానికి (జర్మనీ) దక్షిణంగా రెండు మైళ్ల దూరాన ఉన్న జలాశయం, Hofgarten Park మ్యూనిక్ నగరంలో ఉన్నది, ఆమెతో (మేరీ-తాను లిథుయేనియాలో పుట్టిన జర్మన్ జాతీయురాలినని చెబుంది) కలిసి వెళ్ళాడు.

ఆమె చెబున్నది (Marie) - Marie Louis Elizabeth Mendel బవేరియన్ మహిళ - కౌంటెస్ లారిష్చి (Countess Laurisch) 19 ఏళ్ల వయసులోనే చిన్నపాటి రాణి ఆమె. ఆస్ట్రియా యువరాజు Archduke Rudolph కు దగ్గర బంధువు (Cousin).

1889లో Archduke తన ప్రియురాలి ఇంట్లో ఉండగా హత్య చేయబడడంతో, వారసులు లేక ఆస్తియా అరాచకమైంది. కౌంటెస్ మేరీ అనాటి బవెరియన్ విప్లవంలో మృత్యువు నుంచి తప్పించుకోగలిగింది. 'In the mountaous there you feel free'-

19-26 పంక్తులు :

What are the roots that clutch, what branches grow out of this stony rubbish? Son of man

- Son of man (Adam's progeny) Ezekiel
- Life is a heap of broken images - Ecclesiases
- Come in under this shadow of Red rock - Isaiah

ఈ మూడు పంక్తులు బైబిల్లో నుంచి తీసుకోబడినాయి.

27-30 పంక్తులు :

I will show you fear in the handful of dust : ఈ శరీరం పాంచభౌతికం. మట్టిలో పుట్టింది మట్టిలో కలవాల్సిందే. అందుకే మనకు మట్టి అంటే అంత భయం.

31-34 పంక్తులు :

జర్మన్ భాషలో వ్రాయబడినాయి. Richard Wagner వ్రాసిన Opera Tristan and Isolde - ఇద్దరు ప్రేమికుల విషాద గాధను ఒక నావికుడు వర్ణిస్తాడు. ప్రేమ ఇంకెక్కడిది. ఎక్కడ చూసినా తొలి ప్రపంచ యుద్ధపు రక్తపుజాడలే, మృత్యుభీభత్స దృశ్యాలే.

35-42 పంక్తులు :

గంట ఆకారంలో ఉండే Hyacinth పుష్పాలు ప్రత్యుత్పత్తికి పునరుజ్జీవనానికి చిహ్నాలు.

అఖరి పంక్తులు- Waste and empty is the sea జర్మనీభాషలో వ్రాయబడినవి Wagner వ్రాసిన Opera Tristan and Isolde లోవి.

43-46 పంక్తులు :

Madame Sosostriis గొప్ప జ్యోతిష్కరాలు, తనకు జలుబు ఎప్పుడు, ఎందుకు వచ్చిందో తెలియదు గాని ఊరందరి భవిష్యత్తు గురించి Tarot పేకముక్కలు చూసి చెప్పగలిగినామె. ఈ పాత్ర Madame Sesostriis అనే మోసగత్తె- Aldous Huxley నవల Crome Yellow లో పాత్ర- బ్రిటిష్ ఉన్నత వర్గాలను అధిక్షేపిస్తూ వ్రాసిన ఈ నవల The Waste Land కు ఒక ఏడాది ముందు ప్రచురింపబడింది.

47-55 పంక్తులు :

జోన్సురాలు అనేక కార్డులు తీసింది.

- The drowned Phoenecian Sailor - (Sir James Frazer's, The Golden Bough నుంచి తీసుకోబడినది.

- Those are pearls that were his eyes (Tempest - Shakespeare)
- Belladonna - Madanna of the rocks - Leonardo Da Vinci పెయింటింగ్.
- Man with three staves - famine or drought
- Wheel - Wheel of fortune - Life and death cycle
- One Eyed Merchant - Ignorance
- The hanged man - Spiritual rebirth.

ఇన్ని విషయాలను జోస్యం చెప్పే జ్యోతిష్యురాలికి తన కస్టమర్ వచ్చి జాతకచక్రం తీసుకుంటుందో లేదో తెలీదు. మొత్తానికి ఈ కొత్తరకం Tarot Cards అన్నీ మృత్యువును, పునరుజ్జీవనాన్ని సూచించడం విశేషం. People Walking around in a ring - అనే వాక్యం 14వ శతాబ్దపు లాటిన్ సాహిత్యంలో అపూర్వ రచన డాంటీ - డివైన్ కామెడి - Inferno లోది. ఎలియాట్ ఉద్దేశమేమిటంటే ప్రజల్లో మతమన్నా, జీవితమన్నా ఏ విషయంలోనూ స్థిరత్వం గాని, క్రమపద్ధతి గాని లోపించి, జీవితాన్ని ఓ చీట్లాటలా, జూదంలా మార్చారని.

60-68 పంక్తులు : (అవాస్తవ నగరం Unreal City)

ఇక్కడ నుంచి నవీన నాగరిక జీవితం గురించి Charlie Chaplin - Modern times లోలా జనం గొర్రెల మందలా, గడియారం తొమ్మిది కొట్టేప్పటికి- Kept the hours with a dead sound on the final stroke of nine.

ఈ unreal city అంటే 19వ శతాబ్దపు ప్రఖ్యాత ఫ్రెంచి కవి Charles Baudelaire తన Fleurs du Mal (1857)లో ఆ కాలపు విశ్వంఖల శృంగార చేష్టలను, జీవన శైలులను, విపరీత పోకడలను సూటిగా వర్ణించినాడు. ఎలియాట్ తన కవితలో

A crowd flowed over London Bridge, so many
I had not thought death had undone so many

అంటూ జీవచ్ఛవాల్లా బతుకుతున్న ప్రజానీకాన్ని ఈసడించుకున్నాడు.

69-84 పంక్తులు :

ఆ గుంపులో కవికి పరిచయస్తుడొకడు కనిపించాడు. తొలి వ్యూనిక్ యుద్ధాలలో ఇద్దరూ పాల్గొన్నామంటాడు.

In the ships at Mylae - అతడి పేరు Stetson.

అతడిని అడుగుతాడు ఓ అద్భుత ప్రశ్న-

'The corpse you planted last year in your garden,
Has it begun to sprout? Will it bloom this year?'

(Frazer తన పుస్తకంలో పాతకాలపు ప్రత్యుత్పత్తి ఆచారాల్ని వర్ణించినాడు. ఆదిమ యుగం ప్రజలు పంటలు బాగా పండాననే ఉద్దేశంలో బలి ఇచ్చిన వ్యక్తిని సాంతంగా గాని, లేక అతడి వృషణాలను (Genitals) గాని పొలాల్లో పాతిపెట్టేవాళ్లుట.) కిమగ్గో ఏ కుక్కా వచ్చి తవ్వకుండా జాగ్రత్తపడాలి. - Oh keep the dog for hence that is friend to men, or with his nails he will dig it up again!

You hypocrite lecteur! mon semblable! Mon frere - అంటూ ఆత్యవంచనా పరులమైన మనల్ని Baudelaire మాటలతో తిడుతూడు. చక్కటి నేలను మరుభూమిగా మారుస్తున్న మనలను.

2. A game of chess - చదరంగపు ఆట.

పుణివి మరుభూమిగా మారింది. అలానే స్వచ్ఛమైన గాలి ఎలా కలుషితమయ్యిందో చూస్తామీ చదరంగపు ఆటలో.

మృత్యువు నుంచి ఇప్పుడు మనం శృంగారానుభవంలోకి అడుగుపెడుతున్నాము.

77-96 పంక్తులు :

Thomas Middleton ఎలిజబెతన్ నాటకం Women beware womenలో ఇద్దరు ప్రేమికుల మధ్య జరిగే తతంగాన్ని ఇద్దరు ఆటగాళ్లు ఆడుతున్న చదరంగపు టెబులతో పోల్చి వర్ణించినాడు.

ధనికురాలైన యువతి స్వర్ణఖచిత సింహాసనంపై ఆడంబరంగా కూర్చుని ఉంటుంది. చుట్టూ శాలీన్ వస్త్రాలు, ఏడు శాఖల క్యాండెలాబ్రా, ఏడు వారాల నగలు, వింతైన పరిమళభరిత సువాసన నూనెలు - ఇవన్నీ శృంగారవాంఛను, కాంక్షను పెంపొందించేవే.

97-103 పంక్తులు :

గమ్మత్తైన పరిమళాలు ఆ గదిని నింపినాయి. ఆ గదిలో అనేక చిత్రాలు, చిత్ర విచిత్రాలు, చెక్కిన శిల్పాలు, డాల్ఫిన్లు, ఫెలోమెల్ తన వెంటబడిన టెరియస్ రాజు నుంచి తప్పించుకోడానికి నైటింగేల్ పక్షిగా రూపాంతరం చెందడం- Sylvan Scene.

(John Milton - Paradise lost - Book IV line 140లో ఈ 'Sylvan Scene' పదం వాడినాడు)

Ovid తన Metamorphosis లో ఫెలోమెలా (Phelomela) కథ చెబుతాడు.

ఏథెన్స్ రాజు Pandion-1, అతడి భార్య Zeuxippe ల కుమార్తెలు Procne, Philomela. ప్రొక్నేను Thrace రాజు Tereus (టెరియస్) వివాహమాడతాడు. అయిదేళ్లు గడిచాయి. ప్రొక్నే కోరగా టెరియస్ ఏథెన్స్ వెళ్లి 'ఫెలోమెలా'ను 'థ్రాసె'కు తీసుకువస్తూ మధ్యదారిలో బలాత్కారం చేస్తాడు. ఆ విషయాన్ని ఎవరికీ చెప్పకుండా ఉండేందుకు ఆమె నాలుక కోసి మూగదాన్ని చేస్తాడు.

ఏథెన్స్ కు వచ్చాక ఫిలోమెలా ఈ సంఘటనను ఓ వస్త్రంపైనేసి తన సోదరి 'ప్రోక్స్' కు వివరిస్తుంది. ప్రొక్స్ కి ఎంత కోపం వచ్చిందంటే తనకు, రాజు వల్ల కలిగిన ఏకైక కుమారుడిని చంపి కూరవండి రాజుకు తినిపించింది. ఆ తరువాత అతడికి ఆ పిల్లవాడి (Itys or Itylos) శిరస్సును చూపించారా అక్కచెల్లెళ్లు.

వెంటనే రాజు మండిపడుతూ గొడ్డలి తీసుకు వెంటబడగా, దేవతలు ప్రొక్స్ కిని - Swallow-స్వాలో పక్షిగా, ఫిలోమెలాను నైటింగేల్ గా మార్చి వాళ్లు తప్పించుకునేట్లు చేశారు. రాజు టెరియస్ ను ఆ తరువాత Hoopoe 'హూపొ' పక్షిగా మార్చారని Ovid (43 B.C. - Ad 17/18) లో వ్రాసినాడు.

అందుచేత ప్రాకృత్యం చదివిన జ్ఞానులకు నైటింగేల్ గానం విషాదభరితంగా వినవస్తుందని, తెలియనివాళ్లకు జగ్, జగ్ అన్నట్లు ఉంటుందని 'ఎలియట్' అంటాడు.

104-116 పంక్తులు :

ఆ పరిమళ భరితమైన గదిలో కూర్చున్న యువతి మాట్లాడుతుంది.

'I never know what you are thinking, think'

అతడంటాడు -

'I think we are in rats alley

Where the dead men lost their bones'-

117-123 పంక్తులు :

What is that noise ?

The wind under the door

What is the noise now ?

What is the wind doing ?

ఏముంది? ఏమీలేదు; ఏమీలేదు.

John Webster వ్రాసిన The Devil's Law case నుంచి - Is the wind in that door still?

124-134 పంక్తులు :

Irving Berlin వ్రాసిన పాటలోని పంక్తుల్లా ఉంటాయివి.

What shall I do now? What shall I do

..... What shall we ever do?

అవి Shakespearean Rag లా The Tempest ను గుర్తుకు తెస్తాయి.

135-157 పంక్తులు :

ఇంతకీ చదరంగపు ఆట - game of chess - ఎక్కడి నుంచి వచ్చింది? Thomas Middleton వ్రాసిన నాటకాల పేర్లు Game at Chess; Women beware Women. వీటిల్లో ప్రేమికుడు తన ప్రియురాలిని వశం చేసుకోవడానికి వేసే ఎత్తులు, ఆమె పైఎత్తులు.

'Hurry up please Its time' - బ్రిటన్ లో బార్లు మూసివేసే సమయం కాగానే Bar tender అంటాడు మర్యాదపూర్వకంగా. దానిని 'ఎలియట్' తన కవితలో refrain గా వాడినాడు.

ఇద్దరు స్త్రీల సంభాషణ మనం ఇక్కడ వింటాం. అందంగా తయారుకా నీ భర్త అల్బర్ట్ (Albert) వచ్చేప్పటికి అని ఒకామె అంటే, నేనిట్లానే ఉంటాను. మరి వదిలించుకో గర్భాన్ని (to bring it off). అల్బర్ట్ నాలుగేళ్లు మిలటరీలో ఉన్నాడు, వచ్చాక సంతోషపెట్టు. 'లిల్' (లిల్లీ) అని స్నేహితురాలు సలహా ఇస్తుంది.

మందుల షాపులో మందు వేసుకున్నా, అది వేసుకున్నాకే నా ముహం ఇలా అయ్యింది అంటుంది.

- 'పళ్లు వికారంగా ఉన్నాయి, కొత్త పళ్లు పెట్టించుకో, లేకుంటే అతడు నిన్ను వదిలి ఇంకొకరితో తిరుగుతాడు' అని స్నేహితురాలంటే - నీ చూపు పడిందా అన్నట్లు ఈమె అంటుంది. ఇప్పటికీ అయిదుగురిని కన్నది. చిన్న జార్జి పుట్టినపుడు దాదాపు చచ్చి బతికింది.

ఇదీ ఆనాటి బ్రిటిష్ స్త్రీల పరిస్థితి. 31 ఏళ్లకే ముసలమ్మలు కావడం. ప్రేమలేని శృంగారం, యధాలాపంగా జీవితం గడపడం, పుకార్లు, గాలివార్తలు అంతా అర్థంలేని వ్యవహారం.

మొదటి అధ్యాయం మృతుల భూమి, ప్రత్యుత్పత్తిని వర్ణిస్తే, రెండో అధ్యాయం ఆనాటి సమాజంలో కలుషితమైన వాతావరణం, సంతానంపై ప్రేమలేని వ్యవహారం, యధాలాపంగా శృంగారం, గర్భ విచ్ఛిత్తులు, ముప్పై ఏళ్లకే ముసలమ్మలై కుంగిపోతున్న స్త్రీలు, శృంగార పరిమళాల స్నానే, గాలిలో గర్భవిచ్ఛిత్తుల విద్వంసపు దుర్వాసనలు సమాజాన్ని ఆవరించడాన్ని కవి వర్ణించినాడు.

158-172 పంక్తులు :

Good night Bell, Good night Lou,
Good night may, Good night
Ta Ta Good night, Good night
Good night ladies, Good night sweet ladies
Good night, Good night.

షేక్స్పియర్ Hamlet నాటకంలో ఒఫిలియా అన్నట్లు (Ophelia) - Good night.
 Bill బహుశా Bar Keeper కావచ్చును. ఆ స్నేహితురాళ్లు Lou, May
 సమాజంలో శృంగారం పట్ల ఏర్పడిన గాలిమార్పును ఎలియట్ కవిత్వీకరించినాడు.

3. The Fire Sermon (అగ్నిస్తోత్రం)

173-181 పంక్తులు :

థేమ్స్ నది ఒడ్డున కూర్చున్న దృశ్యం.
 నదీకన్యలు (Naiads) నిద్రమించినారు.

'Sweet Thames, run softly, till I end my song'

ఈ వాక్యం - Edmund Spencer (1522-1599) లో వ్రాసిన పెంథ్లిపాట
 Prothalamion లోనిది.

అటువంటి చక్కటి నదీతీరం ఎలా కలుషితమయ్యిందో కవి చెబుతున్నాడు.

మిస్టర్ యూజినైడిస్ తన కోరికను తెలియబరచాడు కవికి. బహుశా homosexual
 affair కావచ్చు. Cannon Street Hotel Metropole ఆరోజుల్లో ఇటువంటి వ్యవహారాలకు
 ప్రసిద్ధి.

ఇప్పుడు టిరెషియాస్ - గ్రీకు జోస్యుడు - అంధుడు. కాని, త్రికాలవేది; హెర్మాఫ్రొడిట్ -
 ద్వీలింగజాతి - Old man with wrinkled female breasts - అతడు గమనించాడు ఈ
 దృశ్యాన్ని - టీ సమయానికి 'టైపిస్టు' ఇంటికి వెళ్లడం, చిరుద్యోగి ఆమె ప్రియుడు రావడం.
 భోజనం అయినాక అతగాడి ఆత్మత, ఆమె అనాసక్తత, అయినా అతగాడు పని ముగించుకుని
 వెళ్లిపోయిన సంగతే ఆమె గమనించడు. 'హమ్మయ్య! ఒక గొడవ అయిపోయింది'
 అనుకుంటుంది.

182-186 పంక్తులు :

'By the waters of Leman (Lake Geneva) - sat down and wept' - Psalm
 137 - హీబ్రూలు బాబిలోన్ నది వద్ద దుఃఖించిన విషయాన్ని గూర్చి

187-192 పంక్తులు :

Musing upon the king my brother's wreck' -

The Tempest నాటకంలో Shakespeare వర్ణన -

Prospero అనే ఇంద్రజాలికుడు తనను ద్వీపంలో ఒంటరిగా పన్నెండేళ్లు వదిలేసిన
 తన సోదరుడి ఓడను తుఫానులో ధ్వంసం చేయడం - సంఘటనను పైవాక్యం గుర్తు

చేస్తుంది. అదేవిధంగా ఎలియట్ కూడా ఈ నవీన ప్రపంచంలో తన పరిస్థితి అలానే ఉన్నదని బాధపడ్డాడు.

193 - 202 పంక్తులు :

John Day తన నాటకం Parliament of Bees లో Actaeon అడవిలో ఒకచోట Diana స్నానం చేస్తుండగా చూసినట్లు - ఒక ఘట్టాన్ని వర్ణించినాడు.

దానిని ఎలియట్ - Sweeney, Mrs Porter లుగా మార్చి చెప్పినాడు.

'But at my back I always hear'

ఈ వాక్యం Andrew Marvell ప్రసిద్ధ కవిత 'To his coy mistress' లోనిది. దానిని ఎలియట్ 'But at my back time to tune I hear' గా మార్చినాడు.

Sweeney Among the Nightingales అనే గేయం తొలి ప్రపంచయుద్ధ కాలంలో ఆస్ట్రేలియన్ సైన్యం పాడుకున్న పాటలలో ప్రఖ్యాతిగాంచిన ఓ పాట.

202వ పంక్తి - And O those childrens voices singing in the dome -
ఛైంచి కవి Paul Verelaine వ్రాసినది - 'Parsifal' అనే వీరుడు అన్నిరకాల శృంగారాభిలాషలను అదుపులో పెట్టుకుంటాడు Holygrail నుంచి తాగే అదృష్టం కొరకు.

207-214 పంక్తులు :

స్మిర్నా (Smyrna - టర్కీలో ఓ రేవు పట్టణం)

ఇవి ఆ కాలపు సమాజంలోని Homosexual శృంగార విషయాల్ని తెలియజేస్తాయి.

215-221 పంక్తులు :

టిరెషియాస్ (Tiresias) - ఒకరోజు అతడు రెండు సర్పాలు కలిసి ఉన్నప్పుడు చూసి తనదారిన తాను పోకుండా కర్రతో కొట్టినాడు. అందుకని హెరా (Hera) దేవత అతడిని ఏదేళ్లపాటు స్త్రీగా బతకమని శపించింది.

ఏదేళ్లు గడిచాయి. టిరెషియాస్ మగవాడైనాడు మరల. అక్కడ 'హెరా' దేవతకు, జ్యూస్ (Zeus) దేవుడికి మధ్య సంవాదం. శృంగారాన్ని ఎవరు ఎక్కువగా ఆనందిస్తారు - స్త్రీయో లేక పురుషుడా! రెండు రకాల అనుభవమున్న టిరెషియాస్ అన్నాడు - 'స్త్రీ'.

హెరా దేవతకు ఒక్క ముండి టిరెషియాస్ ను గుడ్డివాడివి కమ్మని శపించింది. పాపం, జాలిపడిన జ్యూస్ దేవుడు 'టిరెషియాస్'కు Prophecy జోస్యం చెప్పే శక్తినిచ్చినాడు.

ఈ టిరెషియాస్ మన Eliot చెప్పిన దాని ప్రకారం ఈ కవితలోని పాత్రలు - స్త్రీ, పురుషుల శృంగార వ్యవహారాల్ని నిష్పక్షపాతంగా పరిశీలిస్తున్నవాడు.

At the violet hour - సూర్యాస్తమయ ఊదాద్యుతి సమయం - Sappho - అంటుంది.
Hesperus, you bring back again - the violet hour.

222-257 పంక్తులు :

టైప్స్ట్, చిరుదోగి ప్రేమకథ.

Well now that's done and

I am glad it is over - అనుకుంటుందామె.

అగ్ని పూర్తిగా జ్వలించక ముందే ఆరిపోయిన వ్యవహారం.

'She smooths her hair with automatic hand

And puts a record on the gramphone'

258-278 పంక్తులు :

విషాద సంగీతం, సంతాపసూచకంగా (mourning)

ఆ తరువాత The river sweats

oil and tar....

Wagner's Ring Cycle లోని last opera

- Gotterdam merung పాటలోని పంక్తులు

Welalala leia

Wallala leiala

279-291 పంక్తులు :

Elizabeth and Leicester

Queen Elizabeth I... ఆమె ప్రియుడైన Lord Robert, the Earl of Leichester కు సంబంధించిన చిన్ని సంఘటన- James Anthony Froude వ్రాసిన The Reign of Elizabeth - బయోగ్రఫి నుంచి తీసుకున్నాడు 'ఎలియట్'. ఈ ప్రేమకథ వాళ్లు కలుసుకున్న పెద్ద పడవ మీదనే ముగుస్తుంది.

292-307 పంక్తులు :

లండన్ వీధుల్లో సన్నటి పడవలో తెలిసీ తెలియని వాళ్లతో శృంగార కార్యకలాపాలు అసంతృప్తి, చివరకు ఏమీ మిగలకపోవడం

'On Margate sands

I can connect

nothing with nothing

The broken finger nails of dirty hands

My people, humble people who expect
nothing'

lala

'To Carthage then I came'

ఈ చివరి వాక్యం- Confessions of St. Augustene లోనిది. Carthage (ఇప్పటి Tunisia లోనిది) పట్టణం ఆనాడు విచ్చలవిడి శృంగారాలకు ప్రసిద్ధి. 'Cauldron of unholy loves' అనేవారు. ఈ కాలంలోనూ అంతే. హద్దులు లేవు. అటువంటి విశృంఖలాన్ని కాల్చివేయ ప్రభూ! ఈ విపరీత పోకడలను దహించుము దేవా!

Burning burning burning burning

'O Lord, thou pluckest me out

O Lord thou pluckest"

చివరి వాక్యాలు- The Confessions of Augustene లోనిది. ఆగస్టీన్ కూడా మన వేమన, పాండురంగడు ఇత్యాదుల్లాంటివాడు. మొదట నానా చెడు తిరుగుళ్లు తిరిగి చివరకు నీతిమార్గమో, భక్తిమార్గమో పట్టినవాడు.

'Burning' అనేది Buddhist Sermon లోని కామతృష్ణను (Fires of Lust) తొలగించమని వేడుకునేది. అందుకే ఈ అధ్యాయం The Fire Sermon గా పిలవబడింది.

4. Death by Water (నీటివలన మృత్యువు) :

భూమి, గాలి, అగ్ని తరువాత వస్తున్నది జలం.

ఇది Phlebas the Phoenician రెండు వారాల క్రితం నీటిలో మునిగి చనిపోయిన వాడి వర్ణనతో ప్రారంభమవుతుంది. ఈ కవితలో చిన్న అధ్యాయమిది.

Madam Sosostriis - Tarot Card Pack లో drowned sailor ఇతడు కావచ్చును.

312-321 పంక్తులు :

నవీన నాగరికతా సుడిగుండాల్లో పడి కకావికలౌతున్న జనాన్ని ఎలియట్ వర్ణిస్తున్నాడు.

- 'Gentile or jew,

O you who turn the wheel

and look to wind ward.

consider phlebas who was once

handsome and tall as you' -

ఎవరైనా అంతే, చివరకు నీట మునిగాక, ఎముకలు కొట్టుకుపోతాయి. సుడిగుండాల్లో చిక్కుకున్నాక ఏదీ మిగలదు. అందరిదీ ఒకటే స్థితి.

మృత్యు జలాల కౌగిట్లో అందరూ సమానమే!

5. What the Thunder said (ఉరుము చెప్పిన మాట) :

పంచభూతాల్లో ఇక మిగిలింది ఆకాశం. ఆకాశం ఉరుముతున్నది. పునరుత్థానం గురించి-

ఎలియట్ వ్రాసుకున్న దానిని బట్టి - క్రీస్తు Road to Emmaus లో ఇద్దరు శిష్యులకు కనిపించడం లాంటి ఈ అధ్యాయంలో మొదటి ఘట్టం.

ఈ నవీన కాలంలో మనుషులు కూడా సగం బతికి, సగం మరణించి ఉండడం.

322-330 పంక్తులు :

He who was now living is now dead
We who were living are now dying
With a little Patience.

మన బతుకులు క్రీస్తు జీవితంలా గొప్పవి కావు. ఉన్న కాస్త ఓర్పుతో బతుకుతున్నాం బతుకు కాని బతుకును.

331-345 పంక్తులు :

అన్నీ రాళ్లే, ఎక్కడా నీటి చుక్క లేదు.
అన్నీ ఎండిన ఇళ్లే.
దయాదాక్షిణ్యాలు లేనిది.
ఒక్క నీటిచుక్క దొరకని శిలాప్రాంతాలు

346-366 పంక్తులు :

Who is the third who walks always beside you?

- Road to Emmaus (Luke) - క్రీస్తు వాళ్లతో నడిచాడు. కాని వాళ్లు గుర్తించలేక పోయినారు. ఎవరా ముసుగు వ్యక్తి? The hooded figure, The Hanged man ఎవరు?

367-385 పంక్తులు :

మరలా తొలి ప్రపంచయుద్ధపు భీభత్సం-

జర్మన్ రచయిత Herman Hesse వ్రాసిన The Brothers Karamazov or The Downfall of Europe - ఇవి Blick in Chaos లోనిది - Half of Eastern Europe is already in Chaos.

386-395 పంక్తులు :

శిథిల భవనం - Chapel.
కోడికూత - Only a cock stood on the roofree

Chapel Perilous - Arthurian Legend లోని Medieval romances లో Holy grail దాచిన ప్రదేశం.

When the Cock Crows - Saint Peter
denies Jesus Christ.
.....Co Co Rico Co Co Rico

In a flash of light tuning : Then a damp gust Bringing rain.

396-410 పంక్తులు :

Ganga - గంగా నది
Himavant - హిమాలయ పర్వతాలు
దయాధ్వమ్ - to have compassion
దమ్యత - to have self control.

-in memories draped by the beneficent spider

John Webster వ్రాసిన The White Devil లోని అంశాన్ని ఆధారంగా తీసుకుని వ్రాసినది.

411-423 పంక్తులు :

డాంటీ (Dante's - Inferno) - లోన ఉండగానే తానున్న భీకరమైన కోటకు తాళం వేసిన సంఘటన.

Fitt Bradley వ్యాసం Appearance and Reality దానిలో ప్రతివ్యక్తి ఆలోచనలు, అనుభూతులు, స్పందనలు వ్యక్తిగతమైనవని వ్రాసినాడు.

Coriolances - Shakespeare - కోరియొలాసన్ గొప్ప సైనికుడు. యుద్ధాన్ని విద్యుక్త ధర్మంగా గాక తన గర్వాన్ని, గౌరవాన్ని నిలబెట్టుకోడానికి చేసినవాడు.

ఈ కాలంలో మనం చాలామందిమి అంతే కదా!

418-423 పంక్తులు :

దమ్యత ఆత్మని గ్రహం గురించి చెబుతుంది.

దత్త - ఇవ్వడం; దయాధ్వమ్- కరుణ, కనికరం గురించి; దమ్యత-ఆత్మనిగ్రహం గురించి, ఉరుము చెప్పిన మాటలివే!

424-432 పంక్తులు :

I sat upon the shore fishing
With the dry plain behind me,

Shall I at least set my lands in order?

ఫిషర్కింగ్ గాయపడి వండ్లుడైనాడు. అతడి గాయాన్ని Perceval మాన్పినాడు.

- 'Why then I fit you, Heironymo is mad again'

ఈ వాక్యం Thomas Kyd వ్రాసిన The Spanish Tragedy లోనిది. తన కుమారుడిని హత్యచేసిన వారి గురించి వ్రాసిన నాటకం హంతకుల చావుకు కారణమౌతుంది. పాశ్చాత్య నాగరికత విశ్వంఖలత్వాన్ని నిరసిస్తూ 'ఎలియట్' వ్రాసిన కవిత కూడా అదే పని చేస్తుందని కవి భావించినాడు.

433-434 పంక్తులు :

Datta, Dayadhvam, Damyata

Santihi, Santihi, Santihi

ఒకప్పుడు దేవతలు, మనుషులు, రాక్షసులు సృష్టికర్త వద్దకు వెళ్లి జ్ఞానబోధ చేయమని అడిగినారు.

సృష్టికర్త అన్నాడు - 'ద' - ఆకాశం నుంచి ఉరుములా -

దేవతలకు అది 'దమ్యత' - ఆత్మనిగ్రహం -

Restrain Yourself. అన్నీ ఉన్నవాళ్లు వాళ్లు.

అందుకే వారికి నిగ్రహం అవసరమయ్యింది.

మానవులు అత్యాశాపరులు. వారికి 'ద' - దత్త -

'give in charity' ఇవ్వ, దానం చేయి.

రాక్షసులు క్రూరులు - వారికి 'ద' - దయాధ్వమ్ గా వినిపించింది.

'దయతో ఉండు' Be Merciful.

ఇది భుహదారణ్యకోపనిషత్ - అయిదవ అధ్యాయం లోనిది.

ఎలియట్ - The waste land లో Shantih, Shantih, Shantih అన్న శాంతి మంత్రాన్ని The peace which passeth understanding అన్న అర్థంలో ముగింపు వాక్యంగా వాడినాడు.

Shanti (Peace, Rest, Calmness, Tranquility, Bliss).

మొదటి Shanti - Physical (ఆధి భౌతిక)

రెండవ Shanti - Divine (ఆధి దైవిక)

మూడవ Shanti - Internal (ఆధ్యాత్మిక) స్తరాలను సూచిస్తాయి.

వీటిని తాపత్రయాలంటారు. (Three classes of troubles).

తాపత్రయాలను శాంతపరచేందుకు శాంతి మంత్రాన్ని మూడుసార్లు - శాంతిహి, శాంతిహి, శాంతిహి అని జపిస్తారు.

ఈ విధంగా T.S. Eliot తన The Waste Land - మరుభూమిలో పాంచభౌతిక తత్వాన్ని మృత్యువును, శృంగారాన్ని, స్త్రీ పురుషుల కలయిక, ప్రత్యుత్పత్తిని (జనన మరణాల్ని) వాటిపై నవీన నాగరికతా ప్రభావపు దుర్లక్షణాలను వర్ణించి - ఈ కవితను పృథివి, వాయు, అగ్ని, జల, ఆకాశతత్వాలుగా నిరూపించి కలుషితమైన అయిదు తత్వాలను పునరుజ్జీవింపచేయడానికి దత్త, దయాధ్వమ్, దమ్యత (To give, To have compassion and self control) ఆవశ్యకతలను ఈ కవితలో అద్భుతంగా, అనితర సాధ్యంగా వర్ణించినారు.

ప్రధాన అంశాలు :

మృత్యువు విచలవిడిగా సంచరించిన ఆ తొలి ప్రపంచ యుద్ధపు సమయంలోనూ, యుద్ధానంతరం కూడా యూరప్, అమెరికా దేశాలలో ఎక్కడ చూసినా అశాంతి, దారిద్ర్యం, కుప్పకూలిన సమాజపు కట్టుబాట్లు, పెట్రోగిన మోసాలు నయవంచన, మతం, మంచితనం విలువను కోల్పోయి ప్రేమ, జాలి, దయ లేని ప్రపంచం ఓ శిథిల గృహంలా పాడుబడ్డ చర్చిలా (Perilous Chapel)గా దర్శనమివ్వడం కవిని నిరాశకు గురిచేసింది.

కుటుంబ విలువలు దాదాపు లుప్తం కావడం, స్త్రీపురుషుల కలయిక కేవలం యధాలాప చర్యగా మారి ప్రేమ అనేది కానరాకుండా పోయిందని కవి ఆవేదన చెందినాడు.

ఈ నిరాశా నిస్పృహలు అంతమై మరల కొత్తగా చక్కటి విలువలతో దత్త, దయాధ్వమ్, దమ్యతలతో కూడిన నవ సమాజం వచ్చి, ప్రపంచమంతా శాంతిలో పరిధవిల్లుతుందని.

యుద్ధం తెచ్చిన వినాశనాన్ని, శాంతి మాత్రమే సరిదిద్దగలదని ఎలియట్ తన The Waste Land కవితలో అనితరసాధ్యంగా వర్ణించినాడు.

Modernist Style - a rebellion against traditional literary style - పాత కావ్యాల శైలిలో ఉండే కట్టుబాట్లు, లయ, శైలి లేని స్వేచ్ఛా శైలిని ఈ కవితలో ఎలియట్ ఎంచుకున్నాడు.

విశృంఖలత్వం, యుద్ధ పిపాసతో చక్కటి పాత సమాజం ధ్వంసమైనదన్న ఎలియట్ పాత సాహిత్య శైలిని ధ్వయం చేసే Modernist style ఎన్నుకోవడం ఇందులో విశేషం. అయినా The Waste Land కవితలో పాత, కొత్తల మేళవింపు ఉన్నది.

తొలి ప్రపంచయుద్ధం - 28 జూలై 1914న మొదలై 11 నవంబర్ 1918లో ముగిసిన తొలి ప్రపంచ యుద్ధంలో (The first World War) ఏడు కోట్లమంది సైనికులు (ఆరు కోట్లమంది యూరోపియన్లు) పాల్గొన్నారు. తొంభై లక్షల మంది సైనికులు, డెబ్బై లక్షల మంది పౌరులు ప్రాణాలు కోల్పోయిన అత్యంత విషాదకరమైన సంఘటన ఇది.

టెక్నాలజీ, ఇండస్ట్రీ వృద్ధి చెందగా యుద్ధం Trench Warfare రూపు దాల్చి అతి కిరాతక, భయంకర యుద్ధమై చరిత్ర గతినీ, ప్రపంచ పటపు రూపురేఖల్ని మార్చివేసింది.

(Allies) Triple Entente - UK, France, Russia

Central Powers - Germany, Austria, Hungary

తరువాత ఇటలీ, జపాన్, యునైటెడ్ స్టేట్స్ Allies పక్షాన చేరగా; టర్కీ, బల్గేరియా Central Powers పక్షాన యుద్ధం చేసాయి.

28 జూన్ 1914 నాడు Austria అర్చిడ్యూక్ - Franz Ferdinand (అస్ట్రియా-హంగరీ సింహాసనానికి వారసుడు) ను యుగోస్లావ్ జాతీయవాది Gavrilo Princip సరజెవో (Sarajevo) పట్టణంలో హత్య చేసినాడు.

దానితో అస్ట్రియా-హంగరీలు సెర్బియా రాజ్యానికి హెచ్చరిక చేయగా ప్రపంచ దేశాల్లోని పాత పగలు కొత్త కూడికలై ప్రపంచ యుద్ధానికి బీజాలు పడినాయి.

యుద్ధం ముగిసేప్పటికి జర్మన్, రష్యన్; ఆస్ట్రో-హంగరీ, అట్టోమాన్ రాజరికాలు కూలిపోయి, దేశాల సరిహద్దులు మారిపోయి కొత్తకొత్త దేశాలు, ఒడంబడికలు, పంపకాలు జరిగాయి. 1919 Paris Peace Conference లో The Big Four (Britain, France, United States, Italy) తమ నిర్ణయాలను ఓడిపోయిన దేశాలపై బలవంతంగా అమలు జరిపాయి.

The League of Nations అనే ఉమ్మడి సంస్థ ఇకముందు యుద్ధాలు జరగకుండా, శాంతిని నెలకొల్పాలన్న ఉద్దేశంతో స్థాపించబడినా, ఆ ఉద్దేశం నెరవేరలేదు. ఆర్థిక మాంద్యం ఎక్కువవడంతో యూరప్ లో జాతీయవాదం ప్రబలింది.

తాము దారుణంగా అవమానించబడ్డామన్న భావం జర్మనీలో 'నాజీయజం' ఆవిర్భవించడానికి దోహదం చేసి రెండో ప్రపంచ యుద్ధానికి దారితీసింది.

'The War to End War' అని పిలువబడిన తొలి ప్రపంచ యుద్ధపు ఆకాంక్ష నెరవేరలేదు.

28 జూన్ 1914 నాడు అర్చిడ్యూక్ దంపతుల హత్య జరగగా, ఆగష్టు 1914లో ప్రారంభమైన తొలి ప్రపంచ యుద్ధం 11 నవంబర్ 1918 నాడు ముగిసింది.

దాదాపు ఎనిమిది మిలియన్ల మంది యువకులు మరణించగా, అసంఖ్యాక సైనికులు, ప్రజలు గాయపడి అంగవైకల్యాన్ని పొందగా యూరప్ అంతా గాయపడిన దేహమై 'మరుభూమి'గా రూపాన్ని దాల్చింది.

అనాటి నిరాశలో జీవించిన ప్రజల్ని Lost Generation గా పిలిచినారు. వారు ఆరోజుల్లో భవిష్యత్తుపై ఎటువంటి నమ్మకం లేకుండా బ్రదికినారు. ఆ తరువాత రెండో ప్రపంచ యుద్ధాన్ని పాశ్చాత్య దేశాల అభివృద్ధిని, కమ్యూనిజపు పోకడలను Eliot లాంటి కవులు చూడగలిగినారు.

2. బోలు మనుషులు

(The Hollow men)

Mistah Kurtz - He dead

మిస్టర్ కర్ట్ - చనిపోయాడు

A Penny for the old guys

ఓ పెన్నీ అతడి గుర్తుగా

I

We are the hollow men

We are the stuffed men

మనం బోలు మనుషులం

మనం గడ్డి బొమ్మలం

కలిసి వాలిపోతున్నాం

అయ్యో, తలనిండా నింపుకున్నాం, గడ్డీ గాదం!

మన ఎండిన గొంతులు

మన సామూహిక గుసగుసలు

నిశ్శబ్దాలు, అర్ధరహితాలు

ఎండుగడ్డిపై గాలి నడకలు

పగిలిన గాజు ముక్కలపై ఎలుక పాదాలు

మన నేలమాళిగ పొడినేలపై నాదాలు.

అకృతి లేని రూపం, రంగులేని నీడ

కదలిక లేని శక్తి, గతిలేని సంజ్ఞ

ఎవరైతే దాటి వెళ్లారో

ప్రత్యక్ష నేత్రాలతో, మృత్యువు మరో రాజ్యంలోకి

గుర్తుంచుకోండి మమ్ములను - ఒకవేళ-

హింసాత్ములుగా కాక - సాధారణమైన

బోలు మనుషుల్లా,

గడ్డి బొమ్మల్లా!

II

కలలో కూడా నేను, కలుసుకోడానికి భయపడే కనులు
మృత్యువు యొక్క స్వప్న సామ్రాజ్యంలో
కనిపించవవి.

అక్కడ, ఆ కనులు

విరిగిన స్తంభాలపై ప్రసరించిన సూర్యకాంతి కిరణాలు.

అక్కడ, ఒక చెట్టు ఊగుతున్నది

సుదూరంగా, సంస్కారవంతంగా,

మసకబారుతున్న నక్షత్రం కన్నా ఎక్కువగా.

నన్ను దగ్గరకు రానివ్వద్దు

మృత్యు స్వప్న సామ్రాజ్యంలోకి;

నన్ను ధరించనివ్వండి

ఉద్దేశ పూర్వకమైన మారువేషాలను

ఎలుక కోటు, కాకి చర్మం, అడ్డుకర్రలు

పొలంలో దిష్టిబొమ్మలా

గాలి వీస్తున్న విధంగా వీస్తూ, కదుల్తూ

దగ్గరగా కాదు -

అది అంతిమ సమావేశం కాదు

ఆ సంధ్యా సామ్రాజ్యంలో

III

ఇది మృతుల దేశం

ఇది బొమ్మజెముడులున్న ప్రదేశం

ఇక్కడ శిలారూపాలు రూపొందుతాయి

ఇక్కడ అవి అందిపుచ్చుకుంటాయి

మృతుడి హస్తాల ప్రార్థనలను

మసకబారుతున్న నక్షత్రపు మిణుకుమిణుకు కాంతిలో

ఇది దీని విధం
మృత్యువుకున్న వేరే సామ్రాజ్యంలో
ఒంటరిగా నడక
ఆ ఘడియలో మనం
కోమలత్వంతో వణుకుతూండగా
ముద్దాడే పెదాలు
విరిగిన శిలకు ప్రార్థనలవుతాయి.

IV

ఆ కనులిక్కడ లేవు
ఇక్కడ కనులే లేవు
తారలు మరణించే ఈ లోయలో
ఈ శూన్యపు లోయలో
మనం పోగొట్టుకున్న సామ్రాజ్యపు విరిగిన దవడ ఇది.

ఈ అంతిమ సమావేశ స్థలంలో
మనం గుంపుగా వెదకులాడుతుంటాం
సంభాషణలను త్యజించి
ఈ ఉబ్బిన నదీ సైకత తీరాన గుమికూడతాం.

దృష్టి రహితమే,
మరల కనులు వచ్చేంత వరకూ.
శాశ్వత నక్షత్రం
సహస్రదశ గులాబీ పుష్పమై
మృత్యు సంధ్యా సామ్రాజ్యంలో విరుస్తుంది
ఆ ఆశ ఒక్కటే
ఈ బోలు, ఖాళీ మనుష్యులకు.

V

ఇక్కడ మనం ఉమ్మెత్త కాయ చుట్టూరా తిరుగుతాం
ఉమ్మెత్త కాయా, ఉమ్మెత్త కాయా
ఇక్కడ మనం ఉమ్మెత్తకాయ చుట్టూరా తిరుగుతాం
ఉదయం అయిదుగంటలకల్లా

అలోచనకు

వాస్తవానికి మధ్య

కదలికకు

పనికి మధ్య

పడుతుంది నీడ

ఎందుకంటే నీడే ఈ సామ్రాజ్యం.

భావానికి

సృష్టికి మధ్య,

ఉద్వేగానికి

స్పందనకు మధ్య

పడుతుంది నీడ

జీవితమెంతో దీర్ఘమైనది.

కోరికకు

నెప్పికి మధ్య,

శక్తికి

ఉనికికి మధ్య

సత్యసారానికి

పతనానికి మధ్య

పడుతుంది నీడ

ఎందుకంటే నీడే ఈ సామ్రాజ్యం.

ఎందుకంటే నీది

జీవితం

నీదే జీవితం

ఈవిధంగా అంతమవుతుంది ప్రపంచం
ఈ విధంగా అంతమవుతుంది ప్రపంచం
ఈ విధంగా అంతమవుతుంది ప్రపంచం
మహాధ్వనితో కాదు, చిన్ని మూలుగుతో!

This is the way the World ends
Not with a bang, but a whimper !

The Hollow men (బోలు మనుషులు) : T.S. ఎలియట్ 1925లో వ్రాసిన ఈ కవిత గొప్ప సంచలనాన్నే సృష్టించింది. అయిదు భాగాలు, 98 పంక్తులున్న ఈ కవితలోని ఆఖరి నాలుగు పంక్తులు - Most quoted lines of any 20th Century poet writing in English - గా ప్రసిద్ధికెక్కినది.

తొలి ప్రపంచ యుద్ధానంతరం యూరప్‌ను వెంటాడిన నిరాశ నిస్సృహల వాతావరణం, తన భార్య వివియన్నె (Vivianne Haigh-wood) రచయిత Bertrand Russell ప్రేమలో పడగా విచ్చిన్నమైన వివాహ బంధం ఈ కవితకు ప్రేరణనిచ్చాయని విమర్శకుల అభిప్రాయం.

శీర్షిక బహుశా William Marris వ్రాసిన The Hollow Land; Rudyard Kipling వ్రాసిన The Broken Men ల నుంచి తీసుకుని ఉండవచ్చునని, షేక్స్పియర్ Julius Caesar నుంచి గాని, Joseph Conrod వ్రాసిన Heart of Darkness లోని Kurtz పాత్ర - hollow sham గా hollow at the core ఆధారంగా గాని తీసుకుని ఉంటాడని విమర్శకులంటారు.

కవితలోని Epigrams - Mistah Kurtz - he dead; A penny for the old guy లన్న వాక్యాలు Conrad పాత్రకు గాని, ఇంగ్లండ్ House of Parliamnet ను తగలబెట్టి జేమ్స్ ప్రభువును చంపుదామనుకున్న Guy Fawkes (అతడి గడ్డిబొమ్మను నవంబరు అయిదో తారీఖున తగలబెట్టే ఆచారం 1605 నుంచి ప్రారంభమయ్యింది. Guy Fawkes తన మిత్రులతో కలిసి చేసిన కుట్ర - Gun Power Plot - విఫలమైన రాత్రిని Guy fawkes night గా గడ్డిబొమ్మను తగలబెట్టి ఉత్సవం జరుపుతారు).

మృత్యు స్వప్న సామ్రాజ్యం, మృత్యుసంధ్యాసామ్రాజ్యం, మృత్యు మరో సామ్రాజ్యం లలోకి ఆత్మ ప్రయాణంగా కొందరు విమర్శకులు ఈ కవితను విశ్లేషించినారు.

ఈ కవితలో తరచుగా కానవచ్చే కనులు (Eyes) డాంటీ (Donte) బియాట్రెస్ (Beatrice)విగా, Tumid river ను లింబో-Limbo గా, ఉమ్మెత్త కాయల చుట్టూ నృత్యాన్ని false gods - తప్పుడు దేవతలకు చేసే ప్రదక్షిణాలుగా విమర్శకుల విశ్లేషణ.

This is the way the World ends
This is the way the World ends
This is the way the World ends
Not with a bang but a Whimper.

ఈ నాలుగు పంక్తులూ ఎంతో ప్రసిద్ధమైనవి. తరచుగా ఉటంకించబడేవి.

Gun Powder Plot లో ప్రధాన నిందితుడు Guy Fawkes ను చిత్రహింసలు పెట్టి, ఉరిదీయబోయే ముందు, అతడు ఉరికంబం వద్ద జారిపడి మెడ విరిగి మరణించినాడు. అతడి శవానికి శిక్ష అమలుజరిపారు. కాళ్ళూ చేతులూ గుర్రాలకు కట్టి నాలుగు వేపులా లాగి ఆ ముక్కల్ని ఊరేగించి, దేశం నాలుగు మూలల్లో పాతిపెట్టారు.

కొంతమంది ఈ కవితను The Waste Land కవితకు కొనసాగింపుగా భావించినారు.

23 నవంబరు 1925 నాడు ప్రచురించబడిన ఈ కవిత ఆంగ్లో అమెరికన్ సాహిత్యంలో అనేకమందికి మార్గదర్శకమయ్యింది.

Apocalypse Now (Francis ford coppola) The Strand (Stephen King); South land tales (Richard Kelly); లాంటి సినిమాల్లో, అనేక నవలల్లో, సంగీత రూపకాల్లో, టెలివిజన్, మల్టీమీడియాల్లో ఈ కవితలోని భాగాలు వాడుకోబడినాయి.

The Waste Land లోని నిరాసక్త శృంగార ఘట్టంలో తానూ భాగమేనన్న వివియన్నె (Vivienne) The Hollowmen తన పీడకలల సంగ్రహంగా చెప్పుకున్నది.

పదాల పునరుక్తి (Repetition) ఈ కవితలో ప్రధానంగా కానవస్తుంది. 98 పంక్తులు, 420 పదాల కవితలో ఉన్నవి 180 రకాల పదాలు మాత్రమే.

నిరాశ నిస్పృహల వాతావరణంలో కొట్టుమిట్టాడుతున్న నవీన సమాజం తనలోని శూన్యాన్ని, కుక్కిన గడ్డిని తొలగించుకుని, ఆశావాహ దృక్పథంతో, దేవుని నమ్ముతూ మానవత్వంతో మెలగాల్సిన అవసరాన్ని The Hollow Men కవిత బలంగా వ్యక్తీకరిస్తున్నది. ఎలాగూ ప్రపంచానికి ముగింపు తప్పదు, కాని ఈ ముగింపు ఎలా ఉంటుందంటే-

**This is the way the World ends
Not with a bang but a Whimper.**

3. ఉపవాస దినం

(Ash Wednesday)

(కొంతభాగం)

మరల నేను వెనక్కి తిరగాలని అనుకోనప్పటికీ,
అలా నేను అనుకోనప్పటికీ,
నేను వెనక్కి తిరగాలని అనుకోనప్పటికీ,

లాభనష్టాల మధ్య ఊగిసలాడుతూ
కలలు దాటిపోయే ఈ స్వల్ప సంధికాలంలో
జనన మరణాల మధ్య స్వప్న ఖండిత సంధ్యాసమయాన
(తండ్రి ఆశీర్వదించు) ఈ విషయాలు కావాలని ఆశించడం లేదు నేను.
విశాల గవాక్షం గుండా గ్రానైట్ శిలా తీరం వేపు
తెరచాపలింకా సముద్రం వేపు ఎగుర్తున్నాయి, సముద్రం వేపు
విరగని రెక్కలు.

కోల్పోయిన హృదయం గట్టిపడి ఆనందిస్తుంది.
కోల్పోయిన లిలాక్ పుష్పాలు, కోల్పోయిన సముద్ర స్వరాలలో
బలహీనమైన ఆత్మ త్వరబడుతుంది తిరుగుబాటు చేయడానికి
వంగిన స్వర్ణ దండానికై, కోల్పోయిన సముద్రపు పరిమళం
యధాస్థితిని చేరుకోడానికి త్వరబడుతుంది.
కౌజుపిట్ట అరుపులు, ఉల్లంకిపిట్ట వలయాలు
గుడ్డికన్ను సృజిస్తుంది
దంతపు ద్వారాలమధ్య ఖాళీ ఆకారాలను
ఇసుకనేల ఉప్పు వాసన తిరిగి వస్తుంది.
ఇది జనన మరణాల మధ్య ఉద్వేగపు సమయం
మూడు స్వప్నాలు ఒకదానినొకటి దాటే ఏకాంత ప్రదేశం
నీలి శిలల మధ్యగా,

‘యూ’ చెట్టు నుంచి విదిలించబడిన స్వరాలు వెళ్లిపోయాక
మిగతా ‘యూ’ చెట్లనూ ఊపి, సమాధానం రాబట్టాలి.

సోదరి వెనుక, పవిత్రమాత, జలధార ఆత్మ, వనదేవత
మమ్మల్ని మేము అసత్యాలతో వెక్కిరించుకుని బాధపడనివ్వవద్దు.
దేన్నీ లెక్కచేయక పోవడాన్ని మాకు నేర్పు
నిశ్చలంగా కూర్చుని
ఈ శిలల మధ్యనైనా సరే,
మా శాంతి అతడి ఇచ్చగా
ఈ శిలల మధ్యనైనా సరే,
సోదరీ, అమ్మా,
నదీ దేవతా, సముద్ర దేవతా,
విడిపోయేలా నన్ను బాధపెట్టవద్దు.
నా దుఃఖ స్వరం నీలోకి రానివ్వు!

Ash Wednesday : నలభై రోజుల లెంట్ ఉపవాస దినాల్లో మొదటిది. మొత్తం 46 రోజుల్లో ఆరు ఆదివారాలు ఉపవాసముండరు. అంగ్లికను, లూథరియన్లు, మెథాడిస్టులు, ప్రెస్ బైటెరియన్లు, రోమన్ కాథలిక్కులు ఈ ఉపవాసాన్ని ఆచరిస్తారు.

జీసస్ క్రీస్తు, ఎడారిలో సాతాను ఆకర్షణలకు గురికాకుండా నిలబడిన రోజులివి.

T.S. Eliot 1927లో అంగ్లికన్ గా మారినాక 1930లో ఈ కవితను వ్రాసినాడు. దీనిని Conversion Poemగా విమర్శకులు భావిస్తారు. Eliot వ్రాసిన మొదటి దీర్ఘ కవిత ఇది. దేవుడిపై విశ్వాసం లేనివాడు క్రమేపీ దేవుని నమ్మడం ఈ కవితలో ప్రధాన అంశం.

4. నిలబడ్డ కోతి

(Sweeny Erect)

నా చుట్టూ ఉన్న చెట్లు
ఎండిపోయి, ఆకులు లేని మోడులు కానీ, శిలలు
మూల్గనీ ఆగని పొంగులతో, నా వెనుక
అంతా ఎడారి కానీ, చూడు, చూడు, బాలికల్లారా!

నాముందు చిత్రించండొక గుహలున్న వృధా తీరాన్ని
ప్రశాంతంగా ఉండని సైక్లేడ్ ద్వీపాల్లోకి విసిరికొట్టండి
చిత్రించండి నా ముందు పగుళ్లు లేని రాతి కొండల్ని
ముక్కుతూ, మూలుగుతున్న సముద్రానికెదురుగా

ఎవోలస్ గాలి దేవుడిని నాపైన ఎగరనివ్వండి
చొచ్చుకు వస్తున్న గాలుల్ని నియంత్రిస్తాడతడు
అవి ఎరియాడ్యే శిరోజాలను చిక్కుబరుస్తాయి
చెప్పకుండా పోతున్న తెరచాపల్లో ఉబ్బిపోతాయి.

కాళ్లూ చేతుల్ని కదుపుతుంది ఉదయం
(నౌసికా, పాలిఫెమీ)

ఒరాంగ్ ఒటాంగ్ సంజ్ఞలతో
పైకి లేస్తుంది ఆవిరి తెరలతో

వాడిపోయి ముడులు పడిన వెండ్రుకలు
దిగువ చీలిక, కళ్లతో కోసినట్లు
కోడిగుడ్డు నోరు, నోటినిండా పళ్లు
తొడల దగ్గర్నుంచి కొడవలిలా నడకలు

మోకాళ్ల దగ్గర ముడుచుకునే జాక్సైఫ్లు
పాదాల నుంచి తుంటి వరకు నిలబడదాలు
మంచాన్ని తోసివేసే ప్రయత్నాలు
దిళ్ల సందులో చేతిగోళ్లతో పట్టుకోదాలు.

స్వీనీ వెండ్రుకలు మొత్తం తీసివేసి,
దిగువ వెడల్పు, మెడ నుంచి కింద వరకు ఎరుపు
దానికి తెలుసు అడజాతికుండే ఉద్యేగం
తుడుచుకుంటుంది ముఖం చుట్టూ ఉన్న నురగను

(మనిషి పొడుగు పెంచబడిన నీడ అదే,
అదే చరిత్ర, అన్నాడు ఎమర్సన్
అతడు చూడలేదు స్వీనీ నీడ
ఎండలో కాళ్లు వెడల్పు చేసి నిలబడ్డప్పుడు.)

తన చేతిలో రేజర్‌ను పరీక్షిస్తుంది.
కేక తగ్గేవరకు ఎదురు చూస్తుంది.
మంచం మీద మూర్ఛరోగి
పక్కల్ని పట్టుకుంటూ, వెనక్కి విల్లులా వంగుతుంది.

కారిడార్‌లో ఉన్న స్త్రీలు
అవమానంగా భావిస్తారు
సాక్షులను పిలుస్తారు
నీతి నియమాలు లేవని నిందిస్తారు.

ఆ ప్రదర్శనను గమనిస్తే
 అపార్థాలకు చోటుంటుంది.
 మిసెస్ టర్నర్ చెబుతుంది
 అది ఇంటికేమీ మేలు చేయదని

అయితే డోరిస్, స్నానం చేసి
 వెడల్పు పాదాలతో వస్తుంది
 తనతో పాటు తెస్తుంది
 గ్లాసు నిండా బ్రాండ్ నీళ్లు కలపనిది.

Sweeney Erect: 1919-20లో వ్రాసినది కావచ్చు. బహుశా Sweeney among the Nightingales తరువాత.

స్వీనీ అనేది ఓ మొరటు వ్యక్తి పేరు. శాడిస్టు. అడవాళ్లు తనపై ఏదో కుట్ర చేస్తున్నారనే భావం కలిగినవాడు. ఆ రాత్రి అతడు ఒక స్త్రీతో గడిపినాడు.

Sweeney Erect - (Homoerectus - నిలబడిన కోతి)గా మానవుడి తొలిదశను సూచిస్తుంది.

ముందు వ్రాసిన Epigram - Beaumont and Fletcher వ్రాసిన The Maid's Tragedy లోనిది. Aspatia అనే మోసపోయిన యువతి మాట్లాడే మాటలు. Ariadne, Nausicca లు కూడ తమ ప్రియులచే వదిలేసి వెళ్లబడినవాళ్లే. స్వీనీ-ఒంటికన్ను Polyphemus రాక్షసుడు. అరియాడ్డెను Theseus, Nausicca ను Odysseus వదిలి పారిపోయినారు.

అది వేశ్యాగృహం, మిసెస్ టర్నర్-యజమానురాలు, డోరిస్-వేశ్య; స్వీనీ రాత్రి గడిపిన విటుడు.

స్వీనీ (Sweeney) పాత్ర - Sweeney agonistes Sweeney among the nightingales, Sunday Morning Service, The Waste land, Sweeney Erect లో కనిపిస్తుంది.

తొలి ప్రపంచ యుద్ధానంతరం వివాహ వ్యవస్థ విచ్ఛిన్నమై, ప్రేమ అనేది కానరాక, మానవుడు మరల జంతు ప్రవృత్తితో వెనక్కి మళ్లి Homoerectus దశకు చేరుకుంటున్నాడన్న ఆవేదన ఎలియట్ కవితలో కనిపిస్తుంది.

5. కాథడ్రెల్లో హత్య

(Murder in the Cathedral)

(థామస్ ఏకాంకికా సంభాషణ)

(Thomas Soliloqueies)

ఇప్పుడు దారి స్పష్టం, అర్థం కూడా విస్పష్టం
ఏ ప్రలోభమూ ఇకిటు రాబోదు.

ఆ ఆఖరి ఆకర్షణ గొప్ప రాజద్రోహం
తప్పుడు కారణానికి మంచి పని చేయబూనడం
The last temptation is the greatest treson
To do the right deed for the wrong reason

క్షమార్హమయిన పాపంలోని సహజ ఉద్రేకం
దానిలోంచే కదా మన జీవితాలు ప్రారంభం.
ముప్పై ఏళ్ల క్రితం నేను వెదికాను అన్నిదారులూ
ఆనందాలు, అధిగమించడాలు, పొగడ్డలూ
ఇంద్రియజ్ఞానం, విద్య, ఆలోచనలలోని ఆనందాన్ని
సంగీతం, వేదాంతం, జిజ్ఞాస,
లిలాక్ చెట్టుపై ఊదారంగు బుల్ఫిచ్ పక్షి
బండి నడిపే శక్తి, చదరంగపు యుక్తి
తోటలో ప్రేమ, వాయిద్యాలకు పాట
అన్నీ ఇష్టమే, ఏదీ తక్కువ కాదు.
తొలి శక్తి ఖర్చయినాక కోరిక పెరుగుతుంది
అన్నీ అసాధ్యమని తెలుసుకున్నాక

సాధించాలనే కోరిక వెనక్కు మళ్లుతుంది.
 మంచితో పాటు పెరుగుతుంది పాపం, రాజ శాసనం
 ఇంగ్లండ్ లో వర్తింప చేయాలనుకున్నప్పుడు, ప్రభువుకు
 Toulouse (టులొజ్) వ్యతిరేకంగా యుద్ధం చేయబూనినపుడు
 నేను బారన్ ప్రభువులను వాళ్ల ఆటతోనే ఓడించాను.
 వాళ్లు నన్నిపుడు హేయంగా చూస్తున్నారా?
 కొత్త కులీనుల వ్యవహారాలు వాళ్ల గోళ్లకు సరిపోలుతున్నాయి.
 నేను మహారాజు ప్రాపకం నుంచి బయటపడ్డాక
 దేవుని సేవించడమే నా కోరిక అయినాక
 దైవ సేవకునికి పాపం చేసే అవకాశమూ ఎక్కువే
 దుఃఖమూ ఎక్కువే రాజసేవకునికన్నా!
 ఎవరైతే ఉన్నత కార్యానికి సేవ చేస్తారో వారికే కార్యం సిద్ధిస్తుంది.

ఇంకా మంచిది, సరైనది చేస్తూ ఉండడం రాజకీయులతో కష్టపడుతూ!
 అది రాజకీయం కావచ్చు, కాని వాళ్లు చేసేదాన్ని బట్టి కాదు.
 వారేమిటనేది ముఖ్యం, నాకు తెలుసు
 నా చరిత్ర గురించి మీకు చెప్పడానికేమీ మిగిలినదో
 మీకు అది నిష్ప్రయోజనమనిపించవచ్చు.
 ఒక ఉన్నత్తుడి అవివేక ఆత్మహత్యా సదృశమనుకోవచ్చు.
 ఒక వితండవాది, మూర్ఖుడి అహంభావ ఉద్వేగం కావచ్చు

నాకు తెలుసు చరిత్ర, అన్ని కాలాల్లోనూ
 సుదూర కార్యానికి వింతైన పరిణామాల్ని, తీసుకువస్తుందని.
 అయితే ప్రతి చెడుకూ, ప్రతి పాపకార్యానికీ,
 నేరం, దుష్కృత్యం, అణచివేత, గొడ్డలి అంచుకూ

నిర్లిప్తత, స్వలాభాపేక్షకు, ఇవన్నీ, నీవు, మరి నీవూ
నీవూ, మీరందరూ తప్పక శిక్షింపబడతారు.

తప్పకుండా! నేనిక బాధ పడాల్సిన
అవసరం గాని, నటన గాని ఇక అక్కరలేదు.
కత్తి మొన నావేపు చూస్తున్నది.
ఓ నా దేవదూతా! నిన్ను దేవుడు నాకు
రక్షక దేవతగా నియోగించినాడు,
ఎగురు, కత్తి మొనలపై!

Murder in the Cathedral: ఈ నాటకాన్ని T.S. ఎలియట్ 1170 డిసెంబర్ లో హత్య గావించబడిన Arch Bishop - Thomas Becket (in Canterbury Cathedral) గురించి Edward Grim స్వయంగా చూసి వ్రాసిన విషయాల ఆధారంగా వ్రాయగా 1935లో తొలి ప్రదర్శన ఇవ్వబడింది.

మధ్య యూరప్ లో Fascism పెరగడాన్ని గమనించిన Eliot దాని వలన వచ్చే అనర్థాలను వివరిస్తూ ఈ నాటకాన్ని వ్రాసినాడు. దీనిలో ప్రదర్శనకు అనర్హులనుకున్న భాగాలను 'ఎలియట్ - 'Burnt Norton' గా కవిత్వీకరించినాడు.

హెన్రీ ప్రభువు (King Henry II) పంపగా నలుగురు Knights వచ్చి ప్రలోభపెట్టినా లొంగని Thomas Becket ను హత్య చేయడం ఈ నాటకం సారాంశం.

6. ప్రారంభాలు

(Preludes)

1

శీతాకాలపు సాయంసమయం ఆరుగంటలు - ఆవేళ
సండుగొందుల్లో దట్టంగా వ్యాపించిన
మసాలా మాంసపు కూర వాసనలతో మత్తెక్కి ఉన్నది.
పొగకమ్మిన దినాంతిమ సమయాలు,
అకస్మాత్తుగా కురిసిన వానజల్లు, గాలికి
తడిచిన ఎండుటాకుల ముక్కలూ,
ఖాళీ ప్రదేశాల్లోని కాగితాలూ, నీ కాళ్లకడం పడ్డాయి.
మూసిన కిటికీ తలుపులపై, పొగగొట్టాలపై
వాన చినుకులు కురిపిస్తున్నాయి మృదంగ ధ్వనులను -
వీధి చివరి మలుపులో గుర్రపు బండి,
పొగలు కక్కుతూ, అడుగులేస్తూ గుర్రం -
అప్పుడు దీపాలు వెలిగాయి.

2

బీరు తేన్ముల వాసనలను వెదజల్లుతూ
ఉదయం స్పృహలోకి వచ్చింది.
నలిగిన రంపపు పొట్టున్న వీధిలో
బురదకాళ్లు ముద్రలు వేస్తూ
తెల్లవారుజాము కాఫీ అంగళ్లవేపు నడుస్తున్నాయి.
మిగతా విచిత్ర వేషాలతో
కాలం కదుల్తుంది.

వేయి గదులున్న భవనంలోని
కిటికీ తెరలను జరుపుతున్న అసంఖ్యాక హస్తాలు
మనసులో మెదుల్తాయి.

3

కప్పుకున్న దుప్పటిని కాలితో తన్ని
వెల్లకిలా పడుకుని నీవు నిరీక్షిస్తుంటావు.
మగత నిద్రలో జోగుతూ, నీ ఆత్మ రూపొందించగా
రాత్రి చూపించిన వేలాది అసంబద్ధ దృశ్యాలను
నెమరువేస్తావు. అవి గది పైకప్పు తెరపై మెరుస్తాయి.
ప్రపంచమంతా మేల్కొన్నాక
గవాక్షపు సందుల్లోంచి వెలుగు దూసుకురాగా
బయట గోతుల దగ్గర పిచ్చుకల గొడవను వింటావు.
నీవు ఊహించిన వీధి దృశ్యాన్ని
వీధి ఎప్పుడూ -అర్థం చేసుకోలేదు.
మంచం అంచున కూర్చుని ఉంటావు,
నీ జుట్టును పాయలుగా మెలి తిప్పుతూనో,
మలిన హస్తాలతో నీ పాదాలను పట్టుకునో!

4

పట్టణం వెనక అదృశ్యమయ్యే ఆకాశంలో
అతడి ఆత్మ సాగదీయబడి ఉన్నది
నాలుగు లేదా, అయిదు లేదా, ఆరు గంటల
సమయమప్పుడు కదిలే కాళ్లతో తొక్కుబడినది.
పొగగొట్టాల్లో పుగాకు దట్టిస్తున్న పొట్టివేళ్లతో,
సాయంకాలపు వార్తాపత్రికలతో,
కళ్లకు అలవాటైన కొన్ని పరిచయ దృశ్యాలతో

నల్లబడిన వీధి ఆత్మ
 యధా ప్రపంచపు రూపు దాల్చడానికి వేగిరపడ్తున్నది.
 ఈ ఊహోద్యుశ్యాల చుట్టూ అల్లుకున్న భ్రాంతులకు
 నేను అతుక్కుపోయాను.
 అనంతకాలపు అనంత బాధాకర విషయమేదో
 నన్ను అల్లుకున్న భావన.
 నీ అరచేతితో నోటిని దాస్తూ, ముసిముసిగా నవ్వు!
 ఈ ప్రపంచం పురాతన కాలపు స్త్రీలలా
 ఖాళీ ప్రదేశాలలో ఎండుకట్టెలను ఏరుకుంటున్నది.

Preludes : తాను చూసిన ప్రతి దృశ్యాన్ని కళ్లకు కట్టినట్లు వర్ణించే సామర్థ్యం కలిగినవాడు ఎలియాట్. The waste land అనే దీర్ఘ కవితలో దేవునిపై నమ్మకం లేని జీవితపు నిస్సారపు తత్వాన్ని, నిరర్థకత్వాన్ని అద్భుతంగా కవిత్వీకరించినాడు. ఇరవై శతాబ్దపు గొప్ప ఇంగ్లీషు కవితగా The waste land పేరు తెచ్చుకున్నది. The preludes, The love song of J. Alfred Prufrock కవితలు పట్టణ జీవితంలోని ఆడంబరాన్ని, బోలుతనాన్ని వ్యాఖ్యానిస్తాయి.

1910-11లో వ్రాయబడిన 'Preludes' కేవలం 54 పంక్తులలో కవి యొక్క భావాలను అంతస్రవంతి రూపంగా వెలువరిస్తుంది.

7. జె ఆల్ఫ్రెడ్ ప్రుఫ్రాక్ ప్రేమగీతం

(The love song of J. Alfred prufrock)

‘ఈ నా జవాబు, ఇక ఎప్పటికీ ఈ లోకంలోకి
తిరిగిరాని వ్యక్తికి చేరుతుందని నేను నమ్మితే,
ఈ జ్వాల ఇకముందుకు కదలకుండా ఇక్కడే నిశ్చలంగా ఉంటుంది.
అయితే, ఆ భూగర్భ ప్రాంతాల్లోంచి
ఎవరూ జీవించి తిరిగి రాలేదు, నేను విన్నది నిజమే అయితే,
నేను జవాబిస్తున్నాను, ఎటువంటి నిందా భయం లేకుండా.’
-డాంట్ - ఇన్ ఫెర్నో

సరే, నీవు నేను, వెళ్దాం పద!
అకాశాన్నంతా సాయంకాలం పరచుకున్నది,
శస్త్రచికిత్స బల్లమీద ఈథర్మత్తులో రోగి ఉన్నట్లు,
పద వెళ్దాం, పలచగా జనం తిరిగే వీధుల్లోకి
ఒక్కరాత్రి కాలక్షేపపు చవకబారు హాటళ్లలోకి
అలజడి చేసే రాత్రుళ్లు గొణుక్కుంటూ నిష్క్రమించినట్లు.
ముత్యపు చిప్పలు రంపపు పొట్టు రెస్టారెంటుల్లోకి పోయినట్లు
ఎంతకు తెగని వాగ్వాదంలాంటి వీధులు
నీలో మెత్తగా ప్రశ్నను రేకెత్తించే చోటులోకి,
ఓహ్! అడగకు! ‘ఏమిటిది?’ అని.
పద వెళ్దాం! ఆ చోటుకు.
ఆ గదిలోకి స్త్రీలు వస్తూ పోతుంటారు,
మైఖెల్ ఏంజిలో గురించి మాట్లాడుకుంటూ-
కిటికీ తలుపులపై పచ్చని మంచు తన వీపును రుద్దుకుంటున్నది.
కిటికీ అద్దాలపై పచ్చని పొగ తన కండలను రుద్దుతూ
తన నాలుకను సాయంకాలపు మూలల్లోకి జొసుపుతున్నది.

వీధి కాలువలలోని నీళ్లమడుగులపై అడుగులు వేస్తూ
 తన వీపుపై చిమ్మిగొట్టపు పొగపడగా భరిస్తున్నది.
 పైకప్పు పైనుంచి జారి, చటుక్కున గంతువేసి
 అది అక్టోబరు రాత్రిగా గమనించి
 మరల ఇంటిలో దూరి ముసుగు పెట్టుకుని నిద్రపోయింది.

నిజానికి ఆ పసుపు పచ్చని పొగకు,
 వీధి కిటికీ అద్దాలకు వీపు రుద్దుకునే పొగకు
 కాస్త సమయముంటుంది.
 ఖచ్చితంగా కాసిత సమయముంటుంది, సమయముంటుంది.
 కలవబోయే ముఖాల్ని కలిసేందుకు ముఖాన్ని తయారుచేస్తూ

చావుకు, బతుక్కు సమయముంటుంది,
 హత్యకూ, సృష్టికీ సమయముంటుంది.
 అన్ని పనులకూ, నీ పళ్లెంలో
 ప్రశ్నను లేవనెత్తి, పడేసే చేతులకూ సమయముంటుంది.
 నీకూ సమయముంటుంది, నాకు కూడా.
 వందలాది నిర్ణయం తీసుకోలేని విషయాలకూ,
 వంద ముందుచూపులకూ, వంద పునర్నిర్ణయాలకూ,
 రాట్టె, తేనీరు సేవించడానికి ముందే సమయముంటుంది.

ఆ గదిలోకి స్త్రీలు వస్తూ, పోతుంటారు,
 మైఖేల్ ఏంజిలో గురించి మాట్లాడుతూ-
 మనం ఆశ్చర్యపోవడానికి కూడా సమయముంటుంది.
 'నేను ధైర్యం చేయగలనా? నేను ధైర్యం చేయగలనా?'
 వెనక్కి తిరగడానికి, మెట్లు దిగడానికి,
 వెండ్రుకల మధ్యలో బట్టతల ఏర్పడడానికి-
 (వాళ్లంటారు- 'అతడి వెండ్రుకలు పలచగా అవుతున్నాయి'-)

నా ఉదయపు కోటు, కాలరు చుబుకానికి అంటుకున్నాయి.
 నా ప్రశస్తమైన 'టై' చిన్ని గుండుసూదితో నొక్కబడి ఉన్నది.
 (వాళ్లంటారు- ఎందుకని అతడి కాళ్లూ చేతులూ సన్నబడ్డాయి?)
 నేను ఈ విశ్వాన్ని కలత చెందించగలనా?
 ఒక్క నిమిషం చాలు,
 నిర్ణయాలకు, పునఃసమీక్షలకూ, వ్యతిరేక నిర్ణయాలకూ-

నాకివన్నీ తెలుసు, ఇప్పటికీ, అన్నీ తెలుసు.
 సాయంకాలాలు, ఉదయాలూ, మధ్యాహ్నాలూ
 నా జీవితాన్ని కాఫీ చెంచాలతో కొలిచాను.
 దూరపు గదిలో మృత్యువులో పడుతూ,
 నెమ్మదిస్తున్న స్వరాలనూ వింటున్నాను.

మరి, నేనేమని తలుచుకోను?

నాకు కళ్ల గురించి తెలుసు, ఇప్పటికే, అన్నీ తెలుసు
 కళ్లు నిన్ను ఒక నిర్దిష్ట సిద్ధాంతానికి బందీ చేస్తాయి.
 ఒక గుండు సూదికి బంధించబడి ఉన్నప్పుడు,
 గోడకు కొట్టబడి వేలాడుతూ కొట్టుకుంటున్నప్పుడు,
 నేనెలా మొదలుపెట్టను నా మార్గాల, చివరి రోజుల
 అంతిమ ఘడియలను ఉమ్మి పారవేయడాన్ని?
 మరి నేనేమని తలుచుకోను?

నాకు చేతుల గురించి తెలుసు, ఇప్పటికే, అన్నీ తెలుసు.
 చేతులకు గాజులు, కంకణాలున్నవి, తెల్లగా ఖాళీగా ఉన్నవీ-
 (దీపపు కాంతిలో, లేత గోధుమరంగులో ఉన్నవీ)

దుస్తులనుంచీ వచ్చే సువాసనా
 నన్నిలా అడ్డదారి తొక్కిస్తున్నది?

టేబుల్ పక్కనే ఉండే చేతులు,
షాల్ ను కప్పుకున్న చేతులు
వీటిని తలచుకోనా? మరి, ఎలా మొదలెట్టను?

నేను చెప్పనా, నేను సాయంకాలం ఇరుకు వీధులలో నడుస్తూ
కిటికీలకు ఆనుకుని పుగాకు పొగను,
చిలుము గొట్టాల నుంచి పీలుస్తున్న వుడ్డులను చూసానని!

నేను నిశ్శబ్దపు సముద్రాలను కోసుకుంటూ వెళ్లే
రెండు గరుకు గోళ్లనైతే బాగుండును.

పొడుగాటి వేళ్లతో సవరించబడి
మధ్యాహ్నం, సాయంకాలం ప్రశాంతంగా నిద్రిస్తాయి,
అలసిపోయి... గాఢనిద్ర... లేదా అటు ఇటు తిరుగుతాయి.
నేలమీద కాళ్లు బారజాపి పడుకుంటాయి, నీ, నా, పక్కన.
తేనీరు, కేకులు, శీతల పదార్థాలు అయిపోయినాక,
ఈ క్షణాన్ని సంక్షోభ స్థితిలో పడవేసే శక్తి ఉన్నదా నాకు?
దుఃఖిస్తూ, ఉపవాసముంటూ, దుఃఖిస్తూ, ప్రార్థిస్తూ
(నా తల బట్టతల అవుతున్నదానిని) పక్కెంలో ఉంచడాన్ని
చూసినా, నేను ప్రవక్తను కాను. నాలో అంత విషయమూ లేదు.
నాకు నా గొప్పతనపు క్షణాలు మెరిసి అదృశ్యమవడం తెలుసు.
శాశ్వతత్వపు భటుడు నా కోటును తీసుకుని,
ఎగతాళిగా నవ్వుడం నేను చూసాను.
ఒక్కమాటలో చెప్పాలంటే, భయపడ్డాను.

అయినా అది విలువైనదే,
తేనీటి కప్పులు, మార్మలేడ్, టీ, పింగాణి పాత్రలు
మధ్యమధ్యలో నీ, నా గురించి మాటలు
అది ఇంకా విలువను పొందేది,

ఈ విషయాన్ని చిరునవ్వుతో అంగీకరిస్తే,
 ఈ విశ్వాన్ని చిన్నబంతిగా నలిపేస్తే,
 నలిపేసి ఒక ప్రశ్నవేపు దొర్లిస్తూ-

‘నేను లాజరస్‌ను, మృతుల నుంచి లేచివచ్చాను.
 మీకందరికీ చెబుదామని వచ్చాను. అంతా మొత్తం’-
 ఒకామె, తలకు దిండు పెట్టుకుని అంటుంది-
 -‘నేనన్నది అది కాదు. అది అసలే కాదు.’-

అదింకా విలువగలది అయ్యేది-
 సూర్యాస్తమయాలూ, వీధులూ, ఇంటి ముంగిటి తోటలూ
 నవలలూ, తేనీటి విందులూ, ఆ తరువాత
 నేలమీద పారాడే దుస్తులూ, అంగీలూ- ఆ తరువాత.
 ఇవీ... ఇంకా ఎన్నో...
 నేను అనుకున్నది మాటల్లో వర్ణించడం సాధ్యం కాదు.
 ఏదో మాయాదీపం తెరపై విరజిమ్మిన కాంతి వర్ణాలూ
 ఇంకా విలువైనదై ఉండేది
 దిండునో, దుప్పటినో కప్పుకుని
 కిటికీ వేపు తిరిగి- అనడం-
 -నేనన్న దాన్నికర్థం అదికాదు. అది అసలే కాదు’

కాదు, నేను హామైట్ యువరాజును కాదు.
 అలా అవ్వాలని అనుకోవడం లేదు.
 ఒక అభివృద్ధిని కాంక్షిస్తే, ఒకటో రెండో దృశ్యాల్ని ప్రారంభించు.
 యువరాజుకు సలహాయివ్వు, సందేహపడకు. తేలికే!
 కాస్త విభిన్నంగా ఉన్నా, సంతోషమే ఉపయోగపడితే!
 వినయంగా, జాగ్రత్తగా, దోషరహితంగా,
 ప్రపుల్ల వాక్యంగా, కాకపోతే కాస్త వంపుగా,
 అప్పుడప్పుడూ, కాస్త అసంబద్ధంగా,
 దాదాపుగా, అన్ని కాలాల్లోనూ... మూర్ఖుడిగా-

వృద్ధుడినైపోయాను, వృద్ధుడినైపోయాను.
 మడతబెట్టిన అడుగు పొడుగు లాగులను తొడుక్కుంటాను.
 నా వెనక ఉన్న జుట్టును కోల్పోనా? పీచ్‌ను తినగలనా?
 తెల్లటి అంగీని తొడుక్కుంటాను, బీచ్‌లో నడుస్తాను.
 మెర్‌మెయిడ్లు ఒకరితో ఒకరు మాట్లాడుకొనడం వింటున్నాను.

నాకోసం వాళ్లు పాడతారని నేననుకోను.
 వాళ్లు సముద్రపు తరగలపై ఈదుతూ
 గాలికి తెల్లగా నల్లగా కదుల్తున్న తరంగాల పలితకేశాలను దువ్వుతున్నారు.
 మేము సముద్రపు లోపలి గదుల్లో తిరుగుతుంటే
 ఎరుపు గోధుమవర్ణాల సముద్రపు నాచుమొక్కల కిరీటాలను
 సముద్రపు కన్యలు మాకు అలంకరించారు.
 మానవ స్వరాలు మమ్మల్ని మేల్కొల్పేవరకు, మేము మునిగే ఉంటాం!

The love song of J. Alfred Prufrock : 1910-11లో వ్రాయబడినా 1915లో ప్రచురించబడిన ఈ కవిత నవీన నాగరిక మానవుడి దెబ్బతిన్న మానసిక స్థితిని వర్ణిస్తుంది. ఎక్కువగా చదువుకుని, బాగా మాట్లాడగలిగినవాడై యుండి, ఉద్వేగాలతో ఉడికిబోతున్న వ్యక్తి ప్రుఫ్రాక్. ఈ కవిత ఏకాంకిక, దీర్ఘ ప్రసంగంలా ఉన్నా, ఈ నాటకీయ ప్రదర్శనలో ప్రేక్షకులుండరు. అతని సంభాషణ తన అంతరంగంతో, ఒంటరితనంతో.

ఎలియాట్‌పై ఫ్రెంచి సింబాలిస్టుల (Mallarme, Rimbaud, Baudelaire) ప్రభావాన్ని ఈ కవిత వెల్లడిస్తుంది. Preludes, The love song of J.A. Alfred Prufrock లు ఎలియాట్ తరువాతి రచనలకు Prelude లా కానవస్తాయి.

8. మాగీల ప్రయాణం

(Journey of the Magi)

శీతాకాల ప్రయాణం, నానా తిప్పలు పడాలి,
దూరాభారం, అననుకూలం ఈ చలికాలపు పయనం.
కష్టతరమైన దారులు, వాతావరణపు తీరులు
ఈ శీతాకాలం తీవ్రమైనదీ సమయం'

ఒంటెలు కూడా అరుస్తున్నాయి. కాళ్లు అలిసి, ఎదురు తిరుగుతున్నాయి.
కరుగుతున్న మంచులో కదలకుండా పడుకున్నాయి.
ఒకప్పుడు మేం కొండలపైని వేసవి కాలపు భవనాలను, ఆవరణలను
షర్షత్ అందిస్తున్న ఆడపిల్లలను చూసి విసుక్కునేవాళ్లం.
ఒంటెలు నడిపేవాళ్లు తిట్టుకుంటూ, గొణుక్కుంటూ
మధువు, మగువల కోసం మమ్మల్ని వదిలి పారిపోయేవాళ్లు.
రాత్రి నెగళ్లు ఆరిపోయేవి, ఉండటానికి ఆశ్రయముండేది కాదు.
నగరాలు తరిమేసేవి, పట్టణాలు పట్టించుకునేవి కాదు,
గ్రామాలు మురికిగా ఉండి, పైపెచ్చు ఎక్కువ వసూలు చేసేవి.
అటువంటి కాలాన్నీ అవలీలగా భరించాము.
అందుకనే రాత్రిపూట ప్రయాణం,
అంచెలంచెలుగా నిద్ర,
ఏవో గొంతులు మా చెవుల్లో పాడేవి-
-‘ఇదంతా మాయ! ఇదంతా భ్రమ’- అంటూ

ఒకరోజున, తెల్లవారుజాము కాకమునుపే,
ఒక లోయ దగ్గరకు చేరుకున్నాము.
మంచు అంచుకు దిగువ, తడిగా,
మొక్కల హరితపు సువాసన.
పరిగెడ్డున్న ఏరు, చీకటిని చిదుముతున్న నీటి యంత్రం.
దూరంగా నింగిలోకి చూస్తున్న మూడు చెట్లు.
మైదానంలో పరిగెడ్డున్న తెల్లగుర్రం-

దగ్గర్లోనే ద్రాక్షతీగెల పందిరి ఉన్న మధుశాల.
 తెరిచిన తలుపు వద్ద ఆరుచేతులు వెండి నాణేలతో-
 కాళ్లకింద నలుగుతున్న ద్రాక్షపళ్ల తొక్కలు.
 అక్కడ మాకేమీ సమాచారం దొరకలేదు.
 సాయంకాలానికల్లా మేము ఆ ప్రదేశానికి వచ్చినాము.
 అది ఫరవాలేదు.

నాకు గుర్తున్నంత వరకూ, ఇది జరిగి చానాళ్లయ్యింది.
 నేను మరలా వెళ్తాను, ఉండడానికి.
 ఉండడానికేనా మరలా వచ్చేది?
 మేము వెళ్లింది జననానికా? మరణానికా!
 సందేహం లేదు అది జననమే.
 నేను జనన మరణాల్ని చూసినవాడినే!
 కాని, వాటిలో ఏదో తేడా; పుట్టుక కష్టతరమైనది.
 మాకు కష్టాల్ని, బాధాల్ని తెచ్చింది. మృత్యువులానే,
 మన మృత్యువులా
 మేము మా ఇళ్లకు తిరిగి వెళ్లాము. కాని,
 ఈ సామ్రాజ్యాలు అప్పటి నుంచి ప్రశాంతంగా లేవు
 వాళ్ల దేవుళ్లకు హత్తుకుని ఉన్నారు జనాలు.
 మాకు మరో మృత్యువు వచ్చినా సంతోషిస్తాము.

Journey of the Magi : ముగ్గురు మాగీ (Magi) ల ప్రయాణం బెత్తెహోంలో ఉన్న జగత్ శిశువును దర్శించేందుకు కాగా, ఎలియాట్ ఆంగ్లికన్ గా మారడం, ఆ ప్రయాణం అంతర్దీనంగా ఉన్న కథావస్తువు.

సువార్త (Gospel) ప్రకారం Balthozar - ఛాల్డియా రాజు; Gaspor - ఇథియోపియా రాజు; Melchoir-స్యూఖియా రాజు - వీళ్లు ముగ్గురూ మంత్రశక్తులు కలిగినవారు. బెత్తెహోములో పసిబాలుడైన క్రీస్తును దర్శించి బంగారము, గుగ్గిలము, అగరు ధూపద్రవ్యాలను కానుకలుగా సమర్పిస్తారు. ఈ కవిత- మాగీల ప్రయాణం, ఎలియాట్ ప్రయాణం, లేదా పరమాత్మును అన్వేషిస్తూ సాగే ఆధ్యాత్మిక ప్రయాణాన్ని ప్రతీకాత్మకంగా చెబుతుంది.

9. మారినా

(Marina)

—“ఏ చోటిది? ఏ ప్రాంతం?

ప్రపంచంలో ఏమూల దాగున్నదీ దేశం?”—

— హెర్మ్యులస్ కోపం — సెనెకా

ఏ సముద్రాలు ఏ తీరాలు ఏ నల్లని కొండలు
ఏ ద్వీపాలు పడవకు తగులుతున్నవే జలాలు?
శంకు వృక్ష సుగంధాలు, మంచుపొరల గుండా
ప్రవహిస్తున్న పికిలిపిట్ట పాటలు
ఇవే చిత్తరువును గుర్తుకు తెస్తున్నాయి
ఓ నా కూతురా!

భయంకర శునకపు కోరలకు పదునుపెట్టున్నదెవరు
పాలపిట్ట (హమ్మింగ్ బర్డ్) కాంతులతో ప్రకాశిస్తున్నదెవరు—మృత్యువా?
సంతృప్తి సదనంలో కూర్చున్నదెవరు — మృత్యువా?
జంతువుల ఆనందాన్ని పంచుకున్నదెవరు — మృత్యువా?

ఇవన్నీ సరిపోనట్లు, గాలితో కుంచించబడి,
శంకు వృక్షపు ఊపిరి, మంచు కప్పిన అడవి పాట,
ఈ చోటున కరుణతో కరిగిపోయినవి.

మసక మసకగా అగుపిస్తున్న ఈ వదనమెవరిది?
ఎవరిదీ నాడి ఇంత బలహీనమై తాకుతున్నది?
తారల కన్నా దూరంగా, కంటికన్నా దగ్గరగా
ఇవ్వబడినదా? అద్దెకు తీసుకోబడినదా?

ఆకులకు, హడావుడిగా పోతున్న పాదాలకు మధ్య
గుసగుసల సంభాషణ, మందహాసపు సవ్వడి,
జలాలన్నీ కలిసే చోట నిద్రకుపక్రమిస్తున్నది.

పడవ ముక్కుదూలం మంచు ధాటికి చిద్రమై
పైన వేసిన రంగు వేడికి పగుళ్లు చూపినది.
నేను చేసినదే, మరచిపోయాను

మరల గుర్తుకు వస్తున్నది.

తెల్లు బలహీనమైనవి, కాన్వాస్ వస్త్రం కుళ్లిపోతున్నది.

ఒక జూన్ కు మరో సెప్టెంబరుకూ మధ్య

ఏదో తెలియని, సగం చేతనావస్థ, ఏదో తెలియని,

నాది, నేను చేసినది.

ఈ పడవ అడుగు పలకల మధ్య రంధ్రాల నుంచి నీరు ఉబుకుతున్నది.

చెక్కలను గట్టిగా బిగించాల్సి ఉన్నది.

ఈ రూపం, ఈ ముఖం, ఈ జీవితం

నా కాలం దాటినాక ఉండే విశ్వపు కాలంలో బతకాలని,

ఈ జీవితం నుంచి నా జీవితాన్ని విరమణ చేయనీ,

అగమ్యమై, అనుచ్ఛారణా స్థలానికే నా ఈ సంభాషణ.

ఈ మెలకువ, పెదాలు విడివడి, ఆశ, కొత్త పడవలకై.

ఏ సముద్రాలు, ఏ తీరాలు, ఏ నల్లని పర్వత ద్వీపాలు

నా కొయ్యదుంగల కోసం.

మంచు పొరల గుండా పికిలిపిట్ట పిలుస్తున్నది,

నా కూతురు!

Marina : అడవి పికిలిపిట్ట (Wood Thrush) ఈశాన్య అమెరికాలో విరివిగా కనిపిస్తుంది. ఆ పిట్ట అరుపు స్పష్టంగా, మధురంగా ఉంటుంది. ఈ కవితలో ఒక వయసు మీరిన వ్యక్తి గడచిన తన జీవితాన్ని గుర్తు తెచ్చుకుంటూ తన కుమార్తెపై తనకున్న ప్రేమను వెల్లడిస్తాడు - 'జీవితమంటే లాభార్జనగా ఆలోచించరాదు. జీవితంలో ఇంకా ముఖ్యమైన సంగతులెన్నో ఉన్నాయి. వాటికి ప్రయత్నించాలి'- అనుకుంటాడు.

1927లో ఎలియాట్ బ్రిటిష్ పౌరుడిగా, ఆంగ్లికన్ గా మారినాడు. నవీన నాగరికతలోని క్లిష్టమైన మార్పులను గమనిస్తూ వాటిని తన కవిత్వంలోకి తెచ్చినవాడిగా 20వ శతాబ్దపు ముఖ్య కవులలో ఒకడిగా ఎలియాట్ గుర్తింపబడినాడు. Prufrock, The waste land, Ash Wednesday, Four Quartets కవితలు, Muder in the cathedral, The family reunion వంటి నాటకాలు అతడికి పేరు తీసుకువచ్చాయి. 1948లో సాహిత్యంలో నోబుల్ బహుమతి లభించింది.

అనేక సంవత్సరాలుగా శ్వాసకోశ సంబంధమైన వ్యాధులతో (Chronic Bronchitis, Emphysema due to Heavy smoking) బాధపడుతున్న Eliot లండన్ లోని Kensington లోని తన నివాస గృహంలో 4 జనవరి 1965 నాడు కన్ను మూసినాడు.

Dr. LANKA SIVA RAMA PRASAD

M.B.B.S; M.S (General Surgery);
M.Ch (Cardio Thoracic & Vascular Surgery)
FIVS (Fellow in Vascular Surgery)
Post Graduate Diplomate in Human Rights
Post Graduate Diplomate in Television Production
Web Engineer- Web Designer
Fellow of Indo- Asian Poetry Society
Founder of Writer's Corner / Srijana Lokam
Columnist - Andhra Jyothi (Nivedana)
Cell Animation Artist (Heart Animation Academy - Hyderabad)
Computer Animation Specialist (Pentafour- Chennai)
Founder of Waves (Warangal Aids Voluntary Educational Society)

డాక్టర్ లంకా శివరామప్రసాద్ రచనలు

కవిత్వం (తెలుగు) (Poetry) :

1. అల్పైమీ
2. వానమబ్బుల కాంతిఖడ్గం
3. టీకప్పులో తుఫాను
4. తంగేటి జున్ను
5. కర్మాటకం (క్యాన్సరు) (First Poetry Book about Cancer in Telugu)
6. ఒక సరస్సు-అనేక హంసలు (First Poetry Book about Psychiatry in Telugu)
7. మరణ శాసనం - దీర్ఘ కవిత.
8. శ్రీ లలితాసహస్రనామ స్తోత్రం

కవిత్వం (ఇంగ్లీషు) (Poetry) :

1. Shades
2. The Twilight Zone

నవలలు (Novels) :

1. In Search of Truth (English)
2. సత్యాన్వేషణలో (తెలుగు)
3. జీనోమ్ (తెలుగు) (First Biotechnology Novel in Telugu)

కథలు, వ్యాసాలు (Stories, Essays) :

1. కత్తి అంచుపై... (First Noir Stories in Telugu)
2. ఛుప్ కె ఛుప్ కె (రహస్యభాష) (స్త్రీల వ్యాధులు)
3. అక్షరాధ్వన

ఇతరాలు (Others) :

1. దీప నిర్వాణగంధం (About Death)
2. స్వప్నశాస్త్రం (Dreams-1)
3. కలలు-పీడకలలు (Dreams-2)
4. సంఖ్యాశాస్త్రం (Numerology)
5. How to be Happy
6. డా. జయదేవ్ కార్టూన్లు
7. Bouquet of Telugu Songs and Poems

అనువాదాలు (English to Telugu) Translations :

1. ఇలియాడ్ (Homer) - Iliad
2. ఒడెస్సీ (Homer) - Odyssey
3. ఎపిక్ సైకిల్ (Homer) - Epic Cycle
4. మూడు గ్రీకు ట్రాజెడీలు - Three Greek Tragedies
5. ఈనీడ్ (Virgil) - Aenied
6. తీర్థయాత్రికుని ప్రగతి (John Bunyan) - Pilgrims Progress
7. పారడైజ్ లాస్ట్ & రిగెయిన్డ్ (John Milton) - Paradise Lost & Paradise Regained
8. డివైన్ కామెడీ (Dante) - Divine Comedy
9. ఫాస్ట్ (Goethe) - Faust
10. నామదేవో ధసాల్ కవిత్వం (NamDeo Dhasal) Poetry
11. ప్రపంచ ప్రసిద్ధ కథలు (World Famous Stories)
12. విలియం బ్లెక్ కవిత్వం (William Blake Poetry)
13. రషియన్ (Russian Poetry)
14. జలపాతం (అష్టాదశ ఆంగ్ల కవుల కవిత్వం) (18 English Poets)
15. క్రీస్తు అద్భుతగీతాలు (The Wonderful Poems on Christ)
16. క్రీస్తు నడచిన దారి (The Path of Christ)
17. మన్నవి 1 - 6 (మూలానా జలాలద్దీన్ రూమి) - Masnavi
18. పక్షుల సభ (ఫరీదుద్దీన్ అత్తర్) - Conference of Birds
19. శిలప్పదికారం (తమిళ సాహిత్యం) - Silappadikaram
20. మణిమేఖల (తమిళ సాహిత్యం) - Manimekhala
21. తమిళ సరస్వతి అందెల రవళి (తమిళ సాహిత్యం) - Sangam Poetry
22. డబ్బు-మని-షి - Money Poetry
23. శాంతి యుద్ధం - War-Peace Poetry

24. ఎమిలి డికెన్సన్ కవిత్వం 1-5 (తెలుగులో)
25. సౌగంధిక (కవిత్వం)
26. తూర్పు-పడమర (కవిత్వం) (Master Poems in English)
27. ప్రేమ కురిసిన వేళలో... (కవిత్వం) (Master Poems in English)
28. వాళ్లు ముగ్గురు (కవిత్వం) (Master Poems in English)
29. అలనాటి కొత్తగాలి (కవిత్వం) (Master Poems in English)
30. మంచు తుఫాను (కవిత్వం) (Master Poems in English)

అనువాదాలు (తెలుగు మరియు ఇతర భాషల్నుంచి ఇంగ్లీషులోకి) **Translations :**

1. **Modern Bhagavad Geeta** (Poetry) (Vyasa)
2. **Soundarya Lahari** (Poetry) (Sankaracharya)
3. **Bhagavatam** (Poetry) (Potana)
4. **Samparayam** (Poetry) (Suprasanna)
5. **The Tree of Fire** (Poetry) (Anumandla Bhoomaiah)
6. **The Pool of Blood** (Novel) (Ampasayya Naveen)
7. **The Poems of Kuppam** (Poetry) (Seeta Ram)
8. **The Broken Grammar** (Poetry) (T.W. Sudhakar)
9. **We need a language** (Poetry) (T.W. Sudhakar)
10. **This is No Streaking** (Stories) (K.K. Menon)
11. **The Voice of Telangana** (Poetry) (Madiraju Ranga Rao)
12. **Satarupa** (Poetry) (A.K. Khanna)
13. **Fire & Ice** (Poetry) (Rama Chandramouli)
14. హిందీ నుంచి తెలుగులోకి - మధుశాల (హరివంశరాయ్ బచ్చన్)

శతకాలు (Poetry) :

1. కుయ్యోమొర్రో శతకం
2. ఖైరప శతకం
3. కాయగూర శతకం
4. అయ్యబాబోయ్ శతకం

త్వరలో (Poetry) :

1. దైవమార్గం (మహమ్మదీయ మతం) (Poetry)
2. సెలయేరు (Master Poems - English to Telugu)
3. ఎండా-వానా (కవిత్వం) (Master Poems in English)

4. పిల్లనగ్రోవి పిలుపు (కవిత్వం) (Master Poems in English)
5. నాలుగు దిక్కులు (కవిత్వం) (Master Poems in English)
6. అల్లంత దూరాన ఆ పాట వినవచ్చె (కవిత్వం) (Master Poems in English)
7. దివ్య వస్త్రాల కోసం (కవిత్వం) (Master Poems in English)
8. ఆమని (కవిత్వం) (Master Poems in English)
9. ఒక మధుశాల (కవిత్వం) (Master Poems in English)
10. కొత్త దీపాలు (కవిత్వం) (Master Poems in English)
11. మరుభూమి (కవిత్వం) (Master Poems in English)
12. Odysseus Elytis 'The Axion Esti' Worthy it is - ఇది విలువైనది.
13. Frederico Garfcia Lorca "Love & Death" - ప్రేమ - మృత్యువు
14. పదివేల పంక్తులు (ప్రపంచశాంతి కోసం) ఎడ్విన్ కార్డివిల్లా (Part-I)
15. Bees Need No Invitation When Flowers Bloom...
16. పాబ్లో నెరుడా కవిత్వం-1

టి.ఎస్. ఎలియట్ కవిత్వం

T.S. ELIOT POETRY

* మరుభూమి
(The Waste land)

* కాథెడ్రల్లో హత్య
(Murder in the Cathedral (Part))

* బోలు మనుషులు
(The Hollow Men)

* ప్రారంభాలు
(Preludes)

* ఉపవాస దినం
(Ash Wednesday (Part))

* జె ఆల్ఫ్రెడ్ ప్రుఫ్రాక్ ప్రేమగీతం
(The love song of J. Alfred Prufrock)

* నిలబడ్డ కోతి
(Sweeney Erect)

* మాగీల ప్రయాణం
(Journey of the Magi)

* మాలినా
(Marina)

సాహిత్యంలో నోబుల్ బహుమతిని (1948) అందుకున్న టి.ఎస్. ఎలియట్
The Wasteland (మరుభూమి) రచనతో అజరామరమైన కీర్తిని పొందినాడు.

ఆయనలోని మేధానంపత్తిని, కవితా వైదుష్యాన్ని, పాండితీ పటిమను
ఈ సంపుటిలోని పై కవితలు వెల్లడిచేస్తాయి.

ప్రపంచ సాహిత్యంలోని Master Poems ను తెలుగులోకి
అనువదించి అందజేస్తున్న ఈ సాహస ప్రయత్నాన్ని సాహితీలోకం ఆదరిస్తుందని
సృజనలోకం గాఢంగా విశ్వసిస్తున్నది.

డాక్టర్ లంకా శివరామప్రసాద్